

Yhteisöllisyys voimavarana

- Taidekasvatustietoisuuden lisääminen maaseudulla

Katarina Karlsson

Opinnäytetyö
Liikunnan ylempi
ammattikorkeakoulututkinto
Liikunta-alan johtamisen ja
kehittämisen koulutusohjelma
2013

Liikunnan alan johtamisen ja kehittämisen koulutusohjelma ylempi AMK

<p>Tekijä Katarina Karlsson</p>	<p>Ryhmätunnus tai aloitusvuosi 2012</p>
<p>Raportin nimi Yhteisöllisyys voimavarana - Taidekasvatustietoisuuden lisääminen maaseudulla</p>	<p>Sivu- ja liitesivumäärä 58 + 10</p>
<p>Opettajat tai ohjaajat Kirsi Hämäläinen</p>	
<p>Tässä opinnäytetyössä on laadittu kehittämissuunnitelma Etelä-Hämeen Tanssiopiston toiminnalle. Työn tavoitteena on ollut kehittää toimia, joilla yhteisöllisyyttä ja osallistamista hyödyntäen autetaan tanssikoulua parantamaan ja kehittämään toimintaansa etenkin sen Hausjärven toimipisteissä. Tanssikoulun taustat ja seudun muut harrastusmahdollisuudet vaikuttavat tulevaisuuden suunnitteluun.</p> <p>Yhteisöllisyys liimaa ihmisiä yhteen ja lähtee ihmisistä itsestään. Osallistamalla eri yhteisöihin lapset rakentavat omaa identiteettiään ja harjoittelevat sosiaalisia taitoja ja eri yhteisöistä aikuisetkin löytävät paikkansa yhteiskunnassa. Tutkimuksen lähtökohtana on, että yhteisöllisyys ja osallistaminen ovat avainasemassa kehitettäessä tanssikoulun toimintaa. Myös tapahtumien järjestämisellä ja niiden kautta positiivisen näkyvyyden saamisella on tärkeä osa suunnitelmassa.</p> <p>Opinnäytetyö on tehty kolmen lukukauden aikana, syyslukukauden 2012 ja syyslukukauden 2013 välillä. Tutkimusmenetelmänä on käytetty tapaustutkimusta. Tämä antoi vapauden keskittyä parasta aikaa käynnissä olevaan toimintaan ja sen analysointiin kirjallisen teoriapohjan tukiessa tutkimusta.</p> <p>Tutkimus vahvisti ennako-oletuksen yhteisöllisyyden merkityksestä. Oppilaiden ja heidän vanhempien osallistaminen sekä työntekijöiden sitouttaminen yhteisöllisin keinoin parantaa yhteishenkeä ja tuo lisää sitoutuneita oppilaita. Oppilaita tulee kannustaa luomaan hyvää yhteishenkeä positiivisen kokonaisuuden saavuttamiseksi. Positiivinen näkyvyys ja yhteisöön kuulumisen tunne yhdistyivät tutkimuksen tuloksissa.</p> <p>Lopputuloksena syntynyt suunnitelma erillisine tapahtumineen tulee toivottavasti hyödynnettyksi tanssikoululla ja tutkimuksen tuloksia pystyy hyödyntämään myös muissa yhteisöissä ja yhdistyksissä. Yhteisöllisyys ja vanhempien osallistaminen lasten harrastukseen tuo toimintaan lisää syvyyttä, sitoutuneisuutta ja pitkäjänteisyyttä, jota etenkin klassisen baletin harrastaminen ja oppiminen vaatii.</p>	
<p>Asiasanat yhteisöllisyys, osallistaminen, tanssikasvatus, tanssioppilaitos, kehittäminen</p>	

Degree Programme in Sport Development and Management, Master education

<p>Authors Katarina Karlsson</p>	<p>Group or year of entry 2012</p>
<p>The title of thesis Sense of Community as a Resource - Increasing Art Education Awareness in Rural Areas</p>	<p>Number of pages and appendices 58 + 10</p>
<p>Supervisor(s) Kirsi Hämäläinen</p>	
<p>This thesis has been prepared in development in Etelä-Hämeen Tanssiopisto activities. The aim has been to develop measures, by using sense of community and inclusion, to help dance school improve and develop its operations, particularly in its Hausjärvi locations. The background information on the dance school and other leisure activities and facilities in the region are affecting the planning stage of its future.</p> <p>Sense of community glue people together and comes from the people themselves. By participating in the various communities children are building their own identity and practicing social skills, and from the various communities also adults find their place in society. In this study, the starting point is the sense of community and inclusion as a key to the development of the dance school activities. Also the positive visibility through the organization of events is an important part of the plan.</p> <p>This thesis has been made during three semesters, between fall semester 2012 and fall semester 2013. The case study has been used as a research method. It provided the freedom to focus on the ongoing operations, and its analysis when supporting research with a written theory.</p> <p>The study confirmed the presumption of the importance of the sense of community. Engaging students and their parents as well as engaging employees with communal efforts, raises solidarity and brings more committed students. Pupils should be encouraged to create a good team spirit in order to achieve a positive entity. Positive visibility and sense of belonging to a community united in the results of this study.</p> <p>The end result of the plan with its separate events will hopefully be utilized at the dance school, and the results of the study can also be utilized in other communities and associations. The sense of community and the inclusion of parents in their children's leisure activity bring more depth, commitment and perseverance, which are especially needed in learning classical ballet.</p>	
<p>Key words sense of community, inclusion, dance education, dance school, development</p>	

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Etelä-Hämeen Tanssiopisto	3
2.1	Taidetanssi.....	4
2.2	Klassinen baletti ja muut Etelä-Hämeen Tanssiopiston tarjoamat tanssilajit	4
2.3	Liikunta- ja taidekasvatus, luovuus	6
2.4	Etelä-Hämeen Tanssiopiston toimipaikat	8
2.5	Etelä-Hämeen Tanssiopiston toimintaan vaikuttavat muut seikat.....	9
3	Yhteisöllisyys ja osallistaminen osana yhdistyksen toimintaa.....	11
3.1	Yhteisöllisyys.....	11
3.2	Pedagoginen näkemys yhteisöllisyyteen tanssinopetuksen näkökulmasta.....	14
3.3	Tapahtumien järjestäminen	16
4	Tutkimuksen tavoitteet	20
4.1	Tapaustutkimuksen periaatteet.....	21
4.2	Tapaustutkimus käytännössä	22
5	Kehitystyön eteneminen ja suunnitellut kehitystoimet.....	25
5.1	Lukuvuoden 2012–2013 tapahtumat.....	26
5.2	Webropol-kysely Hausjärven oppilaiden vanhemmille.....	30
5.3	Suunnitelma yhteisöllisyyden kehittämiseksi tulevaisuudessa.....	36
5.3.1	Henkilökunta ja johtaminen.....	37
5.3.2	Vanhempien osallistaminen	37
5.3.3	Toimiva viestintä.....	38
5.3.4	Oppiminen ja oppituntien aikainen toiminta.....	39
5.3.5	Case Demotunnit.....	41
5.3.6	Case Lastentanssikonsertti	43
5.3.7	Case Tanssikahvila	45
5.3.8	Case Koko perheen tanssihetki – tanssi tutuksi kaikille	47
6	Pohdinta.....	51
	Lähteet.....	56
	Liitteet	59
	Liite 1. Viikkouutiset 12.12.2012.....	59

Liite 2. Lumikki ennakkomarkkinointimateriaali.....	60
Liite 3. Etelä-Hämeen Lehti 2.5.2013.....	62
Liite 4. Webropol-kysely	63
Liite 5. Webropol-kyselyn saateteksti	67
Liite 6. Esimerkkisuunnitelma kouluille vietävistä demotunneista	68

1 Johdanto

Opinnäytetyön tavoitteena on luoda suunnitelma käytännössä toteutettavista kehitystoimista Etelä-Hämeen Tanssiopiston ensisijaisesti Hausjärven toimipaikkojen toiminnalle ja lisätä tätä kautta yhteisöllisyyttä Tanssiopistolla. Toisena tavoitteena on lisätä etenkin Hausjärven toimipaikkojen oppilasmääriä sekä hankkia positiivista näkyvyyttä Tanssiopistolle. Työn valmistuttua se on tarkoitus luovuttaa yhdistykselle, jotta he voivat hyödyntää sitä tulevaisuudessa parhaalla katsomallaan tavalla. Menetelmänä käytetty tapaustutkimus sekä työ Tanssiopistolla ohjasivat työtä siten, että lopputuloksena syntyi kehittämissuunnitelma tulevaisuutta varten. Tämä kehityssuunta antoi erityisen hyvät mahdollisuudet pohtia syvemmin lähtökohtana kehittämistoimille olleita käsitteitä; yhteisöllisyyttä ja osallistamista, jotka ovat jo ennestään tuttuja tuntityöskentelyssä sekä lastentanssi-, baletti- että nykytanssitunneilla.

Etelä-Hämeen Tanssiopiston toiminnan kannalta on tärkeää säilyttää nykyiset oppilaat ja etenkin sivutoimipaikoissa lisätä oppilasmääriä. Opetuksen kehittyminen, opettajien vaihtuvuus ja muuttuva ympäristö sisältäen ympäri Suomen kunnissa tapahtuvat muutokset ja muuttuvan tanssinopettajien työehtosopimuksen luovat lisätarpeen myös tanssikoulutoiminnan kehittämiseksi. Opettajien lisääntyvien toistaiseksi voimassa olevien työsopimusten myötä myös kesäkaudelle olisi hyvä pystyä kehittämään jonkin verran toimintaa lomautustarpeen vähentämiseksi. Tässä opinnäytetyössä en kuitenkaan keskity kesäajan toimintaan vaan keskityn pääasiassa lukuvuoden aikana tapahtuviin toimiin. En myöskään ota työssäni kantaa rahoitukseen tai budjetteihin eikä opinnäytetyön tarkoituksena suoranaisesti ole kehittää yhdistyksen varainhankintaa.

Työssäni olen käyttänyt tapaustutkimuksen menetelmiä ja olen kerännyt aineistoni sekä taide-, kasvatus- että tutkimusalan kirjallisuudesta ja Internet-lähteistä. Olen käyttänyt aineistona myös oppilaiden vanhemmille osoitettua kyselyä sekä lukuvuoden 2012–2013 aikana toteutettuja opetustyön ulkopuolisia tapahtumia ja markkinointikeinoja. Näitä analysoimalla ja kokemuksiin peilaten olen luonut toimia, jotka toteuttamalla Tanssiopistolla on edellytyksiä kehittää omaa toimintaansa.

Keskeisinä käsitteinä työssä toistuu taidetanssi, tanssi- ja taidekasvatus, klassinen baletti, yhteisöllisyys ja osallistaminen. Nämä ovat itselleni tärkeitä asioita klassisen baletin opettajana arjen opetustyössä, joten koen ne tärkeiksi myös tämän työn kannalta. Raportin alkupuolella avaan Etelä-Hämeen Tanssiopiston taustaa ja toimintaa ja myös näitä keskeisiä käsitteitä. Tapahtumien järjestäminen on suuri osa tätä työtä, koska siihen liittyviin taitoihin pohjautuu usea esittelemistäni kehitystoimista. Tapahtumien järjestäminen tuo näkyvyyttä ja saa taidetanssin tulemaan ihmisiä lähelle maaseudulla, jossa kulttuuritoimintaa on huomattavasti vähemmän kuin suuremmissa kaupungeissa. Tuomalla tanssi lähelle ihmisiä ja osallistamalla heitä Tanssiopiston toimintaan lisätään ihmisten taidekasvatustietoisuutta ja madalletaan kynnystä aloittaa tanssiharrastus.

Ennako-oletuksena on, että oppilaiden, heidän vanhempien ja Tanssiopiston kommunikaatio ja yhteistyö ovat avaimia yhteisöllisyyteen ja pitkäaikaiseen sitoutumiseen harrastukseen. Jatkuvuus ja pitkäjänteisyys tuottavat tuloksia ja tarkoituksena on myös, että tästä opinnäytetyöstä käytettävät suunnitelmat toteutetaan joko sellaisenaan tai sovelletuna ja niistä kehitetään jatkuvia, toistuvia toimia.

2 Etelä-Hämeen Tanssiopisto

Kulttuuriyhdistys Kuukernuppi ry ylläpitää Etelä-Hämeen Tanssiopistoa, jonka päätehtävä on järjestää Opetusministeriön myöntämällä luvalla tanssin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetusta Hausjärven ja Lopen kunnissa viidessä eri toimipaikassa. Toiminnan alkuvaiheessa yhdistys pyöritti kädentaitojen kerhoja, englannin kerhoja ynnä muuta iltapäivätoimintana kouluikäisille eri puolilla kuntaa. Tämä tapahtui tanssi-toiminnan ohessa eri vetäjien voimin. Viimeiset kuusi vuotta yhdistys on keskittynyt tanssikoulutoiminnan pyörittämiseen.

Yhteistyökumppaneiksi ei varsinaisesti lasketa kouluja, joiden tiloissa toimitaan, mutta Lopen ja Hausjärven kunnat kyllä. Lisäksi muun muassa Riihimäen musiikkiopisto, Lopen lukio ja yläaste, paikallinen perheyritys Poronoro (tehneet esimerkiksi lavasteita ja käsiohjelmia ynnä muuta esityksiin) ja eri taiteen tekijät ja muusikot maakunnasta ovat olleet Tanssiopiston yhteistyökumppaneita vuosien varrella. Sidosryhmiä ovat henkilökunta, oppilaat vanhempineen ja perheineen ja myös isovanhemmat.

”Yhdistyksen päätavoite on luoda alueelle aktiivinen taidetanssin harrastuskenttä ja kehittää tulevaisuudessa opetuksen laatua ja osaamista yhä enemmän ja houkutella sen myötä alueelle lisää tanssin ammattiopettajia. Samoin tavoitteena on tutustuttaa ja perehdyttää alueen väestöä tanssitaiteeseen ja lisätä tämän myötä heidän kiinnostustaan myös muuta esittävää taidetta kohtaan ja lisätä näin taiteen katsojakuntaa. Omalta osaltaan yhdistys toimii aktiivisesti vuorovaikutuksessa muiden taiteen alojen kanssa. Tavoitteidensa toteuttamiseksi yhdistys kerää taiteenperusopetukseen osallistuvilta lukukausimaksuja toiminnan kulujen kattamiseksi. Vuoden 2008 alusta Etelä-Hämeen Tanssiopisto on saanut perusopetuksen laajan oppimäärän valtionosuutta opetusministeriöltä. Kulttuuriyhdistys Kuukernuppi ry kuuluu kansainväliseen Dance and Children international – järjestöön sekä Uudenmaan nuorisoseurojen liittoon. Etelä-Hämeen Tanssiopisto on Suomen Tanssioppilaitosten liiton jäsen.” (Toimintakertomus 2011.)

2.1 Taidetanssi

Käsitteenä tanssitaide kuvaa tanssia esittävänä taidemuotona ja sen merkitys on esteettinen. Käsitteet niistä tyyli-suunnista, jotka kuuluvat tanssitaiteen piiriin vaihtelevat tanssin alan taiteilijakunnan parissa. Suppeamman näkemyksen mukaan taidetansseja ovat klassinen baletti, moderni ja uusi tanssi sekä jazztanssi. Laajemman mukaan taas kaikki tanssin esittävät tyyli-suunnat ja muodot sisältävä kokonaisuus. Laajemman määritelmän mukaan tanssitaiteen piiriin lasketaan kuuluviksi esimerkiksi kansantanssin näyttämölliset karakterimuodot, ulkoeurooppalaiset klassisen tanssin esittävät tyyli-suunnat sekä stepin, flamencon, ynnä muiden tanssilajien näyttämömuodot. Käsitteinä taidetanssi ja tanssitaide sekoittuvat toisinaan keskenään. Välillä niillä tarkoitetaan samaa eli edellä kuvattua tanssitaidetta. Taidetanssin nimikettä on käytetty myös keskustelussa selventämään eroa niin kutsuttujen taidetanssien: klassinen baletti, jazztanssi, moderni ja uusi tanssi ja muiden tanssisuuntien välillä. (Repo1989, 33-34.)

Käsite taidetanssi on tässä opinnäytetyön yhteydessä tanssia, jota opetetaan tanssikouluissa, sisältäen klassisen baletin, nykytanssin, jazztanssin, flamencon, stepin, karakteritanssin ynnä muun vastaavan näyttämötanssin muodon, sulkien pois katutanssi- ja streetlajit, seura- ja kilpatanssin, kansantanssin sekä ryhmäliikunnan eri tanssimuodot.

2.2 Klassinen baletti ja muut Etelä-Hämeen Tanssiopiston tarjoamat tanssilajit

Klassinen baletti on oopperan ja teatterin sisartaide, vanhin eurooppalaisen tanssin näyttämömuoto, jonka esittäminen edellyttää tietyn tanssitekniikan hallitsemista. Se on syntynyt Ludvig XIV:n ajan Ranskassa ja sen tanssitekninen liikekieli ja terminologia vakiintuivat 1800-luvulla. Myös nykybaletti perustuu tuona aikana muotonsa saaneeseen tanssitekniikkaan, joka on nykyäänkin vielä balettitanssijoiden pohjakoulutuksen perusta. Klassisen baletin harjoitusmenetelmät perustuvat huomattavien tanssipedagogien kuten Vaganovan, Bournonvillen ja Cecchettin kehittämiin metodeihin. Baletti on sekä perinteiltään että tekniikaltaan rikas ja haastava tanssilaji, joka kehittää muun muassa notkeutta, vartalon hallintaa, ryhtiä, musikaalisuutta ja keskittymiskykyä. Baletin perusteina olevat puhdas liike ja harmonia ovat säilyneet kautta aikojen, mutta jokainen aikakausi on lisännyt ja uudistanut tapaa liikkua ja ilmaista baletin keinoin. Nykyään

baletin opetuksessa käytetään hyväksi anatomian tuntemusta ja lisäksi baletin tekniikan harjoittelua ja hallintaa lähestytään jokaisen oppilaan oman kehon tuntemuksen kautta. Balettitunneilla harjoitellaan sekä tangossa että keskilattialla. Harjoittelu sisältää muun muassa ojennuksia, tasapainoja, hyppyjä ja piruetteja. Kärkitossuharjoittelu alkaa laajan oppimäärän opiskelijoilla noin 10-vuotiaana. (Repo 1989, 34; Etelä-Hämeen Tanssiopisto.)

Lastentanssitunneilla opetellaan tanssitekniikan perusteita leikin ja mielikuvia hyväksi käyttävien harjoitusten avulla. Tunneilla on tavoitteena lapsen kehontuntemuksen ja itsetunnon kehittäminen, perusaskelikkujen ja hyppyjen oppiminen sekä luovuuden vahvistaminen. Tanssitekniset harjoitukset sisältävät monipuolista liikkumista kuperkeikoista luovien harjoitusten kautta tanssiaskelisiin. Nämä harjoitukset kehittävät lapsen motoriikkaa, ketteryyttä ja musikaalisuutta. Lastentanssille jatkumona toimivat valmistavat opinnot, jotka ovat perusopintojen alkuvaiheen opintoja. Niiden aikana tutustutaan ja opitaan baletin ja nykytanssin perusteita enemmän kuin lastentanssin opinnoissa. Tanssitunnit sisältävät reipasta liikkumista, koordinaatiota, rytmikkaa ja kehontuntemusta tukevia harjoituksia. Lastentanssin ja valmistavan ryhmän opinnot antavat hyvät valmiudet sekä baletin että nykytanssin opinnoille. (Etelä-Hämeen Tanssiopisto.) Tanssimalla lapset oppivat käyttämään omaa kehoaan tilassa ja ajassa ja he oppivat ymmärtämään, että kaikella liikkeellä on oma suunta, muoto, koko, voima ja kesto. Teknisten asioiden päälle kehitetään ilmaisua tarinoiden ja mielikuvien kautta, jolloin erilliset liikkeet muuttuvat tanssiksi.

Pojille on olemassa erikseen omat ryhmänsä. Poikien tanssitunneilla lähestytään tanssin tekniikkaa poikien omista lähtökohdista. Tunnit kehittävät koordinaatiota, tasapainoa, kehonhallintaa, voimaa, ketteryyttä, notkeutta ja rytmitajua. Yhdessä toimiminen kehittää tanssin oppimisen lisäksi tilan hahmottamista ja antaa pojille onnistumisen elämyksiä sekä kehittää itsetuntoa. Tanssitunnit sisältävät liikunnallisia pelejä, temppuja, akrobatiaa ja breikin sekä capoeiran liikkeitä ja ne sopivat hyvin myös jonkin muun urheiluharrastuksen oheislajiksi. (Etelä-Hämeen Tanssiopisto.)

Nykytanssi on hyvin monipuolinen, ennakkoluuloton ja kokonaisvaltainen tanssilaji. Nykytanssin tekniikka kehittää vartalon hallintaa, ryhtiä, koordinaatiota ja musikaali-

suutta. Tunneilla harjoitellaan eri nyky- ja modernin tanssin suuntauksien tekniikoita. Harjoittelulle on tyypillistä tilan ja tasojen monipuolinen käyttö, joka poikkeaa klassiselle baletille ominaisesta tavasta käyttää lähinnä vain pystyasentoa. Yksi nykytanssituntien tavoitteista onkin kehittää oppilaiden liikkumistaitoja kaikissa tasoissa. Nykytanssiopintoihin kuuluu olennaisena osana myös luovat harjoitukset ja improvisaatio, joiden avulla syvennetään ja sovelletaan jo opitun tekniikan osaamista ja sen kautta vahvistetaan myös omien tanssien ja koreografioiden rakentamisen taitoa. (Etelä-Hämeen Tanssiopisto.)

Jazztanssi on rytmikäs, energinen ja monipuolinen tanssityyli, jonka juuret ovat afrikkalaisessa kulttuurissa. Jazzissa käytetään hyväksi muun muassa musiikin erilaisia rytmikuvioita ja kehon eri osien irtonaista käyttöä, eli isolaatioita. Jazz-tunnit koostuvat rytmikkästä musiikista, haastavista koordinaatioharjoituksista ja vauhdikkaista tanssisarjoista. Aikuisbaletti puolestaan on keholle ja mielelle tarkoitettua terveellistä ja monipuolista liikuntaa. Siinä käytetään hyväksi baletin liikemateriaalia sekä tangossa että keskilattialla myös kehonhuoltoa ja lattiatankoa hyödyntäen. Aikuisbaletti auttaa muun muassa kunnan kohottamiseen, lihaskuntoon, liikkuvuuteen ja ryhdin parantamiseen ja ylläpitoon. (Etelä-Hämeen Tanssiopisto.)

Etelä-Hämeen Tanssiopiston tuntitarjonta tällaisenaan on hyvin kattava ja perusopetuksen hengen mukainen pää- ja sivulajiopintoineen. Uusina tuotteina Etelä-Hämeen Tanssiopisto voisi mahdollisesti lisätä tuntitarjontaansa vanhempi-lapsi –ryhmiä 0-3-vuotiaille lapsille vanhempineen. Myös ympäri Suomen suosiota saanutta äijäbalettia voisi ainakin tunnustella ja kokeilla lähtisikö sellainen maaseudulla käyntiin.

2.3 Liikunta- ja taidekasvatus, luovuus

Ihmisen kasvun paikkoja on kaikkialla muuallakin kuin koulussa. Niitä on muun muassa järjestöissä, kerhoissa ja erilaisissa vertaisryhmissä. Taidekasvatuksen paikka on kulttuurisen sivistys- ja nuorisotyön keskiössä. Taidekasvattajat ja taide- ja harrastuskerhojen ohjaajat tietävät kokemuksesta, että opittavien asioiden liittyminen yksilön ja yhteisön todelliseen elämismailmaan on kaiken oppimisen lähtökohta. Taidekasvatus ja kulttuuri kasvavat ihmisten arkipäivän ja vapaa-ajan toiminnan yhteydessä syntyneistä

yhteisistä kokemuksista, arvostuksista ja tottumuksista. Perinteisesti taidekasvatuksen tehtävänä on taiteen keinoin tuotetun ja tulkitun todellisuuden arviointi, sen kokemuksellinen ja käsitteellinen pohdiskelu ja tutkiminen sekä taiteen kielen opettaminen tekemisen kautta. Taidekasvatus voi lisäksi toimia innostajana ja aktiivisena vaikuttamisen kanavana. Se voi myös olla yhteisen kielen luoja ja yhteisöllisten hankkeiden tulkki. Näissä merkityksissä taidekasvatus sisältää yhä vain enemmän soveltamismahdollisuuksia yhteiskunnassa. Taidekasvatus kannustaa erilaisuuden hyväksymiseen, kriittisyyteen ja oman ja muiden taiteiden arvostamiseen. Taidekasvatus opettaa käsittämään ja käsittelemään avoimia, monitasoisia ilmiöitä ja ristiriitaisuutta. Taide ei ole elämästä erillinen asia. Taidekasvatuksen yksi tehtävä on harjaannuttaa yksilön erottelukykä ja taltuttaa keskeneräisyyteen, epämääräisyyteen ja ristiriitoihin liittyviä pelkoja. (Sederholm 2007, 143-144; Tervo 2010, 1-2.)

Liikunta- ja taidekasvatus lähtee liikkeelle varhaiskasvatuksesta, jonka tavoitteena on edistää lapsen oppimista, kasvua ja kehitystä yksilönä. Tähän sisältyy erilaisten arjen taitojen oppiminen. Liikunnan avulla opitaan liikkumaan ja kehitetään liiketietoisuutta samalla kun kehitetään motorisia taitoja. Liikkuminen mahdollistaa myös persoonallisuuden ja kognitiivisten taitojen kehittymisen. Liikunnan merkitys on erityisen suuri ennen kymmenettä ikävuotta, kun lapsen kehitykseen voidaan vaikuttaa eniten. Voima, tila, aika ja vuorovaikutussuhteet liikkeessä antavat lapselle mahdollisuuden kehittää liiketaitoja ja samalla mahdollistaa näiden taitojen hyödyntämisen myös muissa taito- ja taideaineissa. (Numminen 2005, 193.)

Lastentanssi tarjoaa mahdollisuuden oppia perusmotoriikan lisäksi tanssiaskeleita ja askelikkoja, ryhmässä toimimista, musikaalisuutta ja rytmikkäitä sekä liikkeen estetiikkaa. Tanssinopetuksen myötä lapsi oppii myös perinteitä, tapa- ja käytöskulttuuria sekä luonnollisesti lisää tanssitaitoja. Kun lapsi liikkuu muiden lasten ja aikuisten kanssa, hän oppii sääntöjä ja omaksuu mukana olevien aikuisten asenteita, arvomaailmaa ja arvostuksia (Numminen 2005, 197). Lapset ovat myös erittäin tarkkoja sääntöjen suhteen, joten pelisäännöt tanssitunneilla luovat turvallisuuden tunnetta ja näin edistävät oppimista. Silti lasten tanssitunneilla tärkeintä on liikkumisen ja tanssin ilo sekä yhdessä harjoittaminen, joka ihanteellisessa tapauksessa johtaa koko iän kestäväan tanssi- ja liikun-

taharrastukseen. Lasten tanssitunneilla luodaan liikettä yhdessä ja opetellaan yhdessä toimimista.

Lastentanssi ja myöhemmin taidetanssi oman lajinsa, kuten baletin opetuksessa vaatii rinnalleen myös luovuutta. Luovuus käsitetään eri yhteyksissä eri tavoilla, mutta tässä yhteydessä luovuutta käsitellään liikkeellisenä asiana, liikkeen luomisena ja rohkeutena liikkua omalla tavalla. Lasten luovuutta voi ruokkia ohjatuilla harjoituksilla, jolloin myöhemmin luovuus, oman liikkeen luominen ja sen hyväksyminen eivät tunnu vierailta tai hankalilta asioilta. Lapsen omaehtoinen liikkuminen itsessään on jo luovaa ja tutkivaa. Tähän perustuu luova liikunta. Liikkuminen on tapa ottaa selvää asioista ja osallistua lasten ja aikuisten maailmaan. Näin aikuisen ohjaama luova liikunta on luontaisen liikkumisen jatke, joka lähtee lapsen omasta liikkeestä, leikistä ja yhteisen toiminnan ilosta. (Anttila E. 2009, 17.)

2.4 Etelä-Hämeen Tanssiopiston toimipaikat

Etelä-Hämeen Tanssiopisto toimii Lopen ja Hausjärven kuntien alueella viidessä eri toimipaikassa. Lopen kirkonkylällä sijaitsee päätoimipaikka, Tanssiopiston oma sali, jossa järjestetään suurin osa toiminnasta. Lisäksi Lopella on sivutoimipaikat Launosten ja Läyliäisten kouluilla. Hausjärven kunnan puolella sivutoimipaikat toimivat Ryttylän ja Oitin kouluilla. Launosissa ja Läyliäisissä oppilaita oli lukuvuonna 2012–2013 yhteensä noin 70 ja Ryttylässä ja Oitissa yhteensä noin 60. Hausjärven toimipaikoissa on siis tällä hetkellä vain murto-osa Tanssiopiston toiminnasta ja oppilasmäärästä. Tämä luot tarpeen kehittää ja kasvattaa toimintaa, jotta se olisi kannattavaa sekä koko Tanssiopiston, toimipaikkojen oppilaiden että toimipaikoissa opettavien opettajien kannalta. Oppilasmäärä hieman vaihteli jokaisessa toimipaikassa lukuvuoden 2012–2013 aikana. Muun muassa Ryttylän nykytanssiryhmä jouduttiin lopettamaan tammikuussa 2013, koska ryhmän oppilaista lopetti noin puolet, eikä ryhmään saatu uusia oppilaita tilalle. Kokonaisoppilasmäärä on kuitenkin pysynyt likimain samana toimintavuodesta toiseen.

Taulukko 1 havainnollistaa oppilasmäärien kehitystä viime vuosina. Ensimmäinen luku on kokonaisoppilasmäärä, joka sisältää taiteen perusopetuksessa olevat oppilaat, eli ei aikuisia. Toinen luku sisältää varhaisiän opetuksessa olevat oppilaat, eli alle 7-vuotiaat.

Tämä luku sisältyy myös ensimmäiseen lukuun. Aikuisten opetus on niin kutsuttua avointa opetusta, jota ei lasketa valtionosuuden piiriin. Aikuisbaletti on ollut vuosittain ohjelmassa jo pidempään. Myös aikuisten kehonhuoltotunti oli aiemmin erillisenä viikotuntina, joinakin lukuvuosina peräti kolmella paikkakunnalla. Aikuisten määrä vaihtelee näin ollen vuosittain paljon. (Savolainen, S. 31.10.2012.)

Taulukko 1. Vuosien 2008–2012 koko koulun oppilasmäärät.

vuosi	kokonaisoppilasmäärä	alle 7v. osuus
2012	236	89
2011	257	97
2010	280	114
2009	261	106
2008	276	106

2.5 Etelä-Hämeen Tanssiopiston toimintaan vaikuttavat muut seikat

Lopen ja Hausjärven kunnat ovat molemmat pieniä maalla sijaitsevia kuntia, joilla ei ole paljon harrastustoimintaa, joka suoranaisesti kilpailisi Tanssiopiston toiminnan kanssa. Riihimäki, Hyvinkää, Hämeenlinna ja Lahti lähimpinä isompina kaupunkeina tarjoavat tanssikoulutoimintaa. Suurimpina kilpailijoina voi pitää perheiden vapaa-ajankäyttötottumuksia, ulkoilua: kuten ratsastus ja hiihto sekä paikkakunnalle vakiintuneita tapoja ja käytäntöjä, kuten Oitissa opetustyön ohessa ilmi tullut tapa tai asenne, että perjantai ei sovi tanssituntien ajaksi.

Molemmissa kunnissa toimii kansalaisopistot, mutta ne eivät juuri tarjoa harrastustoimintaa lapsille. Lopen opisto tarjoaa kuvataide- ja käsityöryhmiä ja Hausjärven kansalaisopisto tarjoaa lapsille kuvataideryhmiä. Liikuntaryhmiä lapsille ei ole lainkaan. Lopella toimii myös lapsi- ja nuorisokuoro. Lopen voimistelu- ja liikunta ry tarjoaa jumpakerhoja ihan pienimmille lapsille, 0-6-vuotiaille. Riihimäen musiikkiopisto tarjoaa Lopella musiikkileikkikoulutoimintaa ja pianonsoiton yksityisopetusta, mutta oppilaspaikkoja on hyvin vähän. (<http://www.loppi.fi/Loppi/Palvelut/Kuntapalvelut>)

/kansalaisopisto/, <http://www.loppi.fi/Loppi/Palvelut/Kuntapalvelut/Vapaa-aikapalvelut/> 6.2.2013.)

Hausjärven kunnan alueella liikuntapalveluita lapsille ja nuorille tarjoaa Hausjärven Urheilijat, joka tarjoaa liikunta- ja yleisurheiluryhmiä pääosin Hikiällä. Hausjärven Hurrikaanit on lentopalloseura Oitissa ja Ryttylän Kiri puolestaan järjestää lapsille liikunta-kerhotoimintaa Ryttylässä. (<http://www.hausjarvi.fi/Hausjarvi/Sivut/Liikunta/Jarjestot/> 6.2.2013.)

Ihmisten vapaa-ajasta kilpailemisen lisäksi Etelä-Hämeen Tanssiopiston tarjoamia tunteja rajoittavat rajalliset resurssit. Tanssikoulu käyttää Lopen kirkonkylällä sijaitsevan oman tanssisalin lisäksi koulujen liikuntasaleja, joiden salivuoroista päättävät kuntien liikuntavirastot. Näin ollen saliaikaa saa rajallisesti hakemusten mukaan. Pääasiassa kuitenkin Tanssiopisto on saanut tarvitsemansa vuorot. Toinen edellistä rajoittavampi tekijä on pätevien opettajien saatavuus. Kun puhutaan maaseudusta, opettamaan kulke-
misen edellytyksenä on oma auto, koska julkista liikennettä on joko hyvin rajallisesti tai ei lainkaan käytettävissä. Tanssinopettajia ei asu montaa lähiseudulla, joten opettajat kulkevat kauempaa ja tekevät töitä myös omilla kotipaikkakunnillaan. Tämä johtaa siihen, että päätoimista opettajaa, joka voisi helposti kulkea sivutoimipaikoissa opettamassa, on hankalaa saada. Tästä seuraa opettajien suuri vaihtuvuus, joka vaikuttaa suoraan oppilaisiin ja heidän pitkäaikaiseen sitoutumiseen harrastukseen. Kun opettajat vaihtuvat usein, oppilaatkaan eivät pysy. Tämä on suuri haaste kaikin puolin ja nimenomaan sen perusajatuksen kannalta, kuinka saada oppilaat ja vanhemmat sitoutettua toimintaan ja toimimaan yhdessä tanssiharrastuksen säilymisen hyväksi. Näin ollen tietynlaista kilpailutilannetta aiheuttaa sekä oppilaista että opettajista kiinnipitäminen.

Kun mietitään ratkaisuja toiminnan kehittämiseksi ja opettajahaaste on ratkaistu niin jäljelle jää, että eräällä tavalla kilpaillaan ihmisten vapaa-ajasta. On huomioitavaa, että vapaa-ajasta kilpailuun voidaan vastata tekemällä tanssiharrastuksesta houkuttelevaa. Houkuttelevuutta lisää se, että tanssia tuodaan tutuksi seudun ihmisille. Taidetanssi on usein käsitteenä vieras, jolloin se ei luo halua ja mielenkiintoa harrastuksen aloittamiselle. Tästä näkökulmasta on hyvä aloittaa kehittämissuunnitelmien teko.

3 Yhteisöllisyys ja osallistaminen osana yhdistyksen toimintaa

Yhteisö ja yhteisöllisyys ovat määreitä, joita käytetään paljon erilaisissa yhteyksissä ja joilla tarkoitetaan monia eri asioita. Yhteisöllisyydelle ei ole olemassa yhtä ainoaa, oikeaa määritelmää. Sillä kuitenkin yleensä tarkoitetaan sujuvaa yhdessä toimimista, jolla on yhteinen tavoite ja toiminnan tuloksena syntyy mahdollisesti jotakin uutta. Yhteisön jäsenet tiedostavat heitä yhdistävän asian ja se luo yhteisyyden tunteen. Talkootyö on yksi yhteisöllisyyden muodoista, jota esiintyy paljon etenkin pienillä paikkakunnilla ja tapahtumien järjestämisen yhteydessä.

Tanssikoulun toiminnan näkökulmasta yhteisöllisyys on hyvin kaksitahoinen asia. Sitä korostetaan erityisesti pedagogisessa mielessä tuntityöskentelyssä, mutta monissa tanssikouluissa yhteisöllisyyttä kartetaan jopa vähän, kun ajatellaan koulun ulkopuolelle, oppilaiden vanhemmille suuntautuvaa toimintaa. Halutaan antaa mielikuva harrastuspaikasta, joka ei tuota ylimääräistä vaivaa vanhemmille. Ei haluta, että äidit ja isät ajattelevat joutuvansa tekemään liian paljon lapsen harrastuksen eteen. Tämä herättää myös kysymyksen, kuinka osallistaa vanhemmat tanssikoulun toimintaan, ilman että he kokevat sen rasitteeksi? Tällaista rasiteajattelua tulisi välttää ja ennemmin pitää toiminta ja yhteys vanhempiin keskustelevana ja avoimena. Pienellä paikkakunnalla tämän kanssa täytyy erityisesti olla tarkkana, koska sekä hyvä että huono sanoma kiirii nopeasti ja vaikuttaa suuresti tanssikoulun toimintaan.

Monilla tanssikouluilla tapahtumien järjestäminen jää useasti oppilasnäytökseen kerran vuodessa. Jotta suurempi ihmisjoukko tietäisi tanssikoulutoiminnan olemassaolosta ja siitä, millaista tanssin opiskelu on, tulisi tanssia tuoda näkyville omalla paikkakunnalla enemmän, eikä jättää niin kutsutun suuren yleisön taidekasvatusta television viihteellisten tanssiohjelmien tasolle.

3.1 Yhteisöllisyys

Yhteisöjen merkitys ihmisten ja jo pienten lasten elämässä on todella suuri. Yhteisöllisyys liimaa ihmisiä yhteen ja se lähtee ihmisistä itsestään. Osallistamalla eri yhteisöihin lapset rakentavat omaa identiteettiään ja harjoittelevat sosiaalisia taitoja. Eri yhteisöistä

aikuisetkin löytävät paikkansa yhteiskunnassa. Pohjimmiltaan yhteisöllisyydessä on kyse siitä, että yhteisö on yksilölle merkityksellinen ja tyydyttää hänen tarpeensa. Vaikuttamalla yhteisön toimintaan yksilö kokee yhteyttä toisiin yhteisön jäseniin. Ihmisen kehitys ja oppiminen ovat kytköksissä yhteisöihin ja niiden käytänteisiin. Yhteisöihin osallistumisessa on mitä suurimmassa määrin kyse oppimisesta. Käänteisesti ajatellen yhteisö myös muodostuu yksilöistä, yhteisössä useasta minästä tulee me. (Koivula 2010, 11-12.) Avoin keskustelu ylläpitää yhteisöllisyyttä ja sitä edistää vuorovaikutustaitojen parantaminen yhteisön kesken.

Yhteisöön kuuluminen on ihmisen perustarve. Yhteisöllisyys ja vuorovaikutus yhteisössä kasvattavat jokaisen yhteisön jäsenen sosiaalista pääomaa. Yhteenkuuluvuuden tunne ja yhdessä tekemisestä saatu ilo luovat turvallisuutta ja lisäävät kokemusta elämän hallittavuudesta. Tämä tuottaa lisääntyntä hyvinvointia ja luottamusta siihen, että elämä kantaa vaikka välillä olisi vaikeitakin aikoja. (Kumpulainen 2004.)

Yhteisöllisyyttä esiintyy monissa eri yhteyksissä. Harrastusten, työelämän ja arjen ympärille muodostuu monia erilaisia yhteisöjä, joiden jäsen ihminen on. Työelämässä yhteisöllisyyteen liittyy myös terveys, työhyvinvointi ja työn ilo. Ihmisten hyvinvointiin vaikuttavat niin liikunta kuin kulttuurikin. Cecilia Von Brandenburg (2007, 182) on pohtinut suomalaista työhyvinvointikulttuuria taiteen näkökulmasta ja sen kautta päätyntä siihen, että liikunta- ja kulttuuritoiminta edistävät yhteisöllisyyttä ja luovat verkostoja, jotka auttavat ihmisiä voimaan paremmin. Vapaa-ajan kulttuuri- ja taideharrastukset rikastavat elämysmaailmaa, edistävät työssä jaksamista, virkistävät aisteja ja lisäävät jokaisen yksilön sosiaalista pääomaa.

Erilaiset taidelähtöiset menetelmät lisäävät luontevasti yhteisöllisyyttä. Taide- ja kulttuurilähtöiset menetelmät eivät ole millään lailla ikä- tai sektorisidonnaisia ja niiden sovellusalue sopii mihin tahansa ympäristöön, missä tahansa peruspalveluissa käytettäväksi. Keskeistä on löytää se, mikä kullekin henkilölle tai ihmisryhmälle on merkityksellistä ja voimaannuttavaa. Taide ja kulttuuri mahdollistavat parhaimmillaan osallisuuden, yhteisöllisyyden ja monialaisuuden ja lisäksi ne antavat välineet näiden toteuttamiselle. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä taiteen ja kulttuurin keinoin tuetaan aktiivisesti erilaisten hankkeiden ja projektitoiminnan avulla kuten Taika-hanke, Taikalamppu-

verkosto, Yhteisötanssi, Voimauttava valokuva, Myrsky, Vauvojen värikylpy ja niin edelleen. (http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/tyon/periaatteet/ yhteisöllisyys, http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/tyon/menetelmat/ taide-lahtoiset_menetelmat, 20.10.2013.) Tämä vahvistaa sitä kuinka tärkeää yhteisöllisyys on ja kuinka kulttuuri toimii yhtenä hyvinvoinnin lähteenä. Tanssi harrastuksena yhdistää näin ollen useamman hyvinvoinnin elementin: yhteisöllisyyden, liikunnan, kulttuurin ja taiteen estetiikan ja mielihyvän.

Ihmisten liikkuminen ja muuttaminen paikkakunnalta toiselle vaikuttavat yhteisöllisyyden syntyyn. Paikallisten asukkaiden ja sitä kautta oppilaiden ja myös opettajien vaihtuessa yhteisön tarpeista ei ehdi tulla kaikille merkityksellisiä. Näin myöskään ei ehdi syntyä yhteisiä tavoitteita. Ihmisiä ohjaavat monet erilaiset arvot ja maailmankatsomukset sisältäen arjen toiminnat ja näin ollen yksilöllisten tarpeiden täyttäminen voittaa useimmiten yhteisöllisyyden mukanaan tuoman hyödyn. (Raina 2012, 21.)

Yhteisöllisyys on silti aina lähtenyt ihmisistä itsestään ja yhteisön tarpeista ja se on voimissaan Suomessa etenkin pienillä paikkakunnilla, joissa se näkyy monesti talkoohenkenä erilaisissa tilaisuuksissa. Etelä-Hämeen Tanssiopistolla on sijaintinsa puolesta erinomainen mahdollisuus hyödyntää tätä perinteistä voimaa, lähiseudun ihmisiä ja palveluita. Yhteisön lähtökohdista, paikan historiasta, tarinoista ja nykyhetkestä voimaa ammentava harrastustoiminta rakentaa merkittävällä tavalla sosiaalista yhteisöä ja vahvistaa samalla paikallisidentiteettiä (Tervo 2010, 2). Tanssikoulua lähdetään kehittämään yhteisöllisesti sillä ajatuksella, että meidän koulu on paikka, jossa on sellaista toimintaa ja sellaisia jäseniä, että se vetää puoleensa. Tämä tapahtuu osallisuuden eli toimintaan mukaan ottamisen kautta. Rehtorin ja muun henkilökunnan hyvä henki innostaa oppilaita ja vanhempia.

Englannissa, Southamptonin yliopiston psykologian laitoksella tehdyssä tutkimuksessa on tutkittu nuorten yhteisöllisyyden tunnetta koulussa ja sen vaikutuksia hyvinvointiin ja oppimistuloksiin. Tutkimus tehtiin kyselytutkimuksena koululaisille ja aineisto on käsitelty määrällisenä, joten siinä on tehty numeroiden ja tilastojen perusteella johtopäätöksiä yhteisöllisyyden tunteen vaikutuksista. Tutkijan tausta-ajatuksena oli, että yhteisöllisyyden tunne on voimakkaampi nuoremmilla oppilailla ja mitä suurempi yhteisöllis-

syyden tunne on sen paremmin oppilaat voivat, he saavat parempia oppimistuloksia, sekä kokevat vähemmän yksinäisyyden tunteita. Tutkija todisti, että yhteisöllisyyden tunne vähenee iän karttuessa. Hän myös löysi positiivisen yhteyden korkean yhteisöllisyyden tunteen ja hyvän itsetunnon väliltä. Myös tavoitteiden saavuttamisen eri osat alueet olivat yhteydessä positiivisesti yhteisöllisyyden tunteeseen. Vastaavasti vähäinen yhteisöllisyyden tunne ja yksinäisyys kulkivat rinnakkain tutkimustuloksissa. (Sayer 2012, 19-20, 45-48.)

Vaikka tutkimuksen tulokset voivat tuntua itsestään selviltä ja herättävät kysymyksen siitä, voiko ainoastaan tilastoinnin perusteella tehdä johtopäätöksiä kyseisestä aiheesta, ne kuitenkin syventävät ymmärrystä yhteisöllisyyden tunteen ja toimintaan osallistumisen merkityksestä. Näitä tutkimuksen tuloksia voi hyödyntää myös harrastustoiminnan kehittämisessä. Kun luo omalle koululle tai seuralle hyvän yhteisön ja yhteenkuuluvuuden tunteen yhteisön sisälle, voi edesauttaa lasten ja nuorten henkistä kehitystä sekä parantaa heidän mahdollisuuksia kehittyä sekä harrastuksen että myös koulun parissa. Vahvan itsetunnon kehittyminen auttaa harrastajia pärjäämään elämässä myöhemmin. On tärkeää myös kehittää keinoja, joilla yhteisöllisyyden tunne säilyisi ja kehittyisi ajan mukana, jotta nuoret eivät jättäytyisi pois toiminnasta yhteisöllisyyden tunteen puutteen vuoksi.

3.2 Pedagoginen näkemys yhteisöllisyyden tanssinopetuksen näkökulmasta

Taiteen perusopetusta ohjaa laki taiteen perusopetuksesta ja sen mukaan laadittu opetussuunnitelma, jonka jokainen taiteen perusopetusta tarjoava tanssikoulu voi kirjoittaa itse auki haluamallaan tavalla. Yhtäläillä kuin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmissa myös taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmissa on erikseen mainittu yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja yhteisöllisyys opetuksessa. Yhteisöllisyydellä, yhdessä tekemisellä ja kokemisella on suuri merkitys tanssin oppimisessa. Opetussuunnitelmiin olisi tärkeää kirjata selkeästi ja tehdä myös opettajille selväksi, mitä tällä tarkoitetaan, millaisilla harjoitteilla, kuinka ja milloin näitä taitoja opetetaan ja myös kuinka niitä arvioidaan. On myös syytä miettiä kuinka näitä opettajia yhteistyötaitoja voi käyttää tanssikoulussa yhteisöllisyyden edistämiseksi. Jokaisen tanssinopettajan tulisi tuntea oman koulunsa opetussuunnitelma ja siihen sisällytetyt asiat.

Tämä osaltaan yhtenäistää opettajakuntaa ja opetuskäytäntöjä ja parantaa tanssikoulun työntekijöiden yhteisöllisyyttä. (Etelä-Hämeen Tanssiopisto, 3-4; Raina & Haapaniemi 2007, 15-17.)

Lapsille ja nuorille sekä koti että tanssikoulu ovat tärkeitä yhteisöjä, joten on tärkeää, että ne kohtaavat jossain määrin. Kotoa saatu tuki harrastusta kohtaan näkyy harjoittelumotivaationa ja käytöksenä tanssitunneilla. Tätä tukea edesauttaa tanssikoulun suunnalta positiivinen suhtautuminen vanhempiin, hyvä yhteydenpito ja tiedottaminen. Yhteydenpito vanhempiin ja opetuksen pitäminen avoimena keskustelemalla vanhempien kanssa ja vaikka pitämällä salin ovea auki aika-ajoin, jotta opetustilanne kuuluu salin ulkopuolella olevien korviin edesauttaa yhteisöllisen ilmapiirin kehittymistä ja ylläpitämistä.

Peruskoulumaailmassa on selvitetty, että kodilla ja koululla on pitkälti samanlaiset arvokäsitykset ja toiveet lasten kasvun ja kehittymisen suhteen. Tämä on sovellettavissa suoraan myös taiteen perusopetuksen ja tanssin opetuksen maailmaan. Vanhemmat toivovat usein lasten oppivan yhteisötaitoja ja että lapset kokevat kuuluvansa joukkoon ja tulevan toimeen muiden lasten kanssa. Tämän jälkeen vasta tulee esiin menestyminen yksittäisessä lajissa tai kouluaineessa. Vanhempien ja opettajien välinen kommunikaatio on tärkeää, koska vanhempien ymmärtäessä opettajan tavoitteita ja motivaatiota he arvostavat opettajaa enemmän. Tämä heijastuu suoraan lapsiin ja opettaja saa näin enemmän luonnollista auktoriteettia. Kommunikaatiota voi luoda ja vahvistaa aktivoimalla vanhempia lasten harrastukseen pyytämällä heitä esimerkiksi avustamaan näytöksissä tai järjestämään myyjäis- tai muuta vastaavaa toimintaa. Myös vanhempainillat ja muut keskusteluhetket lähentävät tanssikoulua ja vanhempia. Yksi yhteisöllisen pedagogiikan tärkeitä periaatteita on kaikkien osapuolien avoimuus ja halu auttaa. (Raina & Haapaniemi 2007, 18-19.)

Opettajat toteuttavat tanssikoulun tehtävää ja työ on vaativaa ja monipuolista sisältäen paljon muutakin kuin vain oman lajiosaamisen. Heidän vuorovaikutusverkostonsa on hyvin suuri sisältäen kaikki oppilaat ja heidän vanhempansa. Tanssinopettajan työ on silti monesti hyvin yksinäistä. Vaikka ympärillä onkin paljon oppilaita, voi silti olla niin, ettei kollegoja näe lainkaan tai ainoastaan ohimennen tuntien välissä. Myös muu yhtey-

denpito voi olla vähäistä. Tämän vuoksi työnantajien tulee panostaa myös opettajien yhteisöllisyyteen järjestämällä esimerkiksi opettajakollegioiden tapaamisia ja kokouksia, joissa käydään läpi opettamiseen liittyviä asioita. Tämä edesauttaa tanssinopettajien henkistä jaksamista, joka vaikuttaa suoraan opetustoimintaan ja sitä kautta tanssikoulun maineeseen.

Tavoitteena yhteisöllisyydessä on, että sekä tanssioppilaat että tanssikoulun henkilökunta tuntevat kuuluvansa oman ryhmänsä ja koko tanssikoulun yhteisöön. Tanssitunnilla ei tarvitse olla yksinäistä vaikka periaatteessa yksilölajista onkin kyse. Raina & Haapaniemi (2007, 26) tiivistävät saman asian näin: ”Yhteisöllisyydessä kaikki toiminnan osapuolet ovat kumppaneita, jotka tarvitsevat toisiaan.” Oma baletinopettajani on sanonut joskus, että syyt miksi ihmiset tulevat balettitunnille kerta toisensa jälkeen vaihtuu ikäryhmittäin ja ajattelen asiasta täysin samalla tavalla. Pienet lapset tulevat sen takia, että opettaja on kiva. Sen jälkeen vähän vanhempana, kouluikäisenä sen vuoksi, että kaverit ovat kivoja ja viimeisenä, vasta teini-iässä ja aikuisena sen takia, että baletti on kivaa. Tämän ajatuksen vuoksi on erityisen tärkeää, että lapsille ja nuorille luodaan yhteisö, jossa kaikki viihtyvät ja jonne he haluavat tulla. Se on myös erittäin haastavaa. Pelkkä baletti ei riitä syyksi, ei oppilaille, eikä heidän vanhemmille. On tärkeä ymmärtää erilaisia syitä tanssitunneille tulemisen takana.

3.3 Tapahtumien järjestäminen

Onnistunut tapahtuma vaatii huolellista paneutumista siihen mitä tapahtuma tarjoaa ja kuinka tapahtuman osallistujat viihtyvät. Tapahtumien järjestäminen on prosessi, joka lähtee liikkeelle huolellisesta suunnittelusta. Ensin on oltava selkeä tavoite tapahtumalle, jotta sen voi myös saavuttaa. Tavoitteiden asettelussa on tärkeää, että ne vastaavat ainakin siihen miksi ja kenelle tapahtuma järjestetään. Lisäksi tavoitteiden määrittelyn tulee kertoa miten tapahtuman vastuut, velvollisuudet ja oikeudet jakautuvat, mihin mahdollinen voitto käytetään ja kuinka toimitaan mahdollisen tappion edessä ja onko tavoitteena tehdä jatkuva vai kertaluonteinen tapahtuma. Näitä asioita huolellisesti tarkastellessa pystyy arvioimaan, ovatko tavoitteet realistisia ja selkeitä. Kun tavoitteet ovat selkeät, ne pystytään välittämään kaikille tapahtuman osallistujille ja ne helpottavat tapahtuman markkinointia. Tapahtuman suunnittelussa ja rakennuksessa tulisi käyttää

samoja aineksia kuin muussakin yrityksen markkinoinnissa, jotta ne tukevat yrityksen mielikuvaa ja imagoa.

On tärkeää, että suunnitteluun käytetään aikaa ja varaudutaan myös muuttuviin olosuhteisiin. On myös uskallettava luottaa hyviin suunnitelmiin. Hyvässä suunnitelmassa näkyy tavoitteiden arvioinnin mittarit, halutut tulokset, karkea aikataulu sekä toteutusstrategiat, budjetti ja käytettävissä olevat resurssit. Suunnitelmassa näkyy myös se mitä konkreettisesti tullaan tekemään tavoitteiden saavuttamiseksi. Apuvälineenä voi käyttää muun muassa sateenvarjo-kuvaajaa (kuvio 1) ja miettiä sen kautta kaikkia tapahtuman ulottuvuuksia. Suunnitteluvaiheessa tapahtuman pilkkominen pienempiin osiin auttaa jakamaan vastuuta ja seuraamaan järjestelyiden etenemistä. (Iiskola-Kesonen 2004, 9-10, 16; Vallo 2008, 31.)

Kuvio 1. Helena Vallon (2008, 31) sateenvarjokuvio tapahtumamarkkinoinnista

Tapahtumajärjestelyiden alkuvaiheessa on määriteltävä tavoitteiden lisäksi tapahtuman ydin, joka muodostaa tapahtuman luonteen. On päätettävä miksi tapahtuma järjeste-

tään. Onko perimmäinen syy musiikki, näytelmä, kilpailu vai jokin muu. Etelä-Hämeen Tanssiopiston tapauksessa ydin löytyy tanssista, mutta siinäkin pitää tapahtuma kerrallaan miettiä myös tarkemmin ydintä ja sen olemusta. Onko ydin esimerkiksi itse tanssiminen, tanssin katsominen vai ihmisten kohtaaminen tanssin parissa? Ydin tarvitsee ympärilleen myös tukevia toimintoja, joita ovat esimerkiksi tapahtumasta riippuen lipunmyynti, kahvilatoiminta, musiikki, tiedotus ja juonto. Kun ydin ja sitä tukevat palvelut on mietitty hyvin jo alussa, niistä on helppo pitää kiinni ja niiden avulla on helppo suunnata kohti päämäärää. Ytimen ympärille luodut palvelut kertovat tapahtumalle määritellystä palveluajatuksesta, joka kertoo lyhyesti ja ytimekkäästi tapahtuman tarkoituksen ja palveluajatuksen avulla on helppo kertoa tapahtuman perustavoitteista ja innostaa työntekijöitä ja osallistujia. (Iiskola-Kesonen 2004, 17-19.)

Tapahtuman toteutusta edeltää suuri määrä suunnittelua ja ennakkotyötä, jota tapahtuman osallistajat eivät näe. On ehdottoman tärkeää, että kaikki tapahtumassa mukana olevat työntekijät tietävät tarkkaan oman tehtävänsä ja lisäksi sen, mikä on tapahtuman tarkoitus. Tämän vuoksi työntekijöiden perehdyttäminen on ensiarvoisen tärkeää tapahtuman onnistumiseksi. Kun tapahtuma alkaa, kaiken tulee olla jo valmista. Hyvin perehdytetyt työntekijät pystyvät ratkomaan eteen tulevia pienempiä ongelmia itsekin ja näin asiakkaat eivät pääse näkemään mahdollisia kompastuskohtia ja heille jää positiivinen mielikuva tapahtumasta. (Iiskola-Kesonen 2004, 11.)

Tapahtuman päätös lopputöineen, purkamisineen ja siivouksineen on myös hyvä suunnitella etukäteen. Tällöin ne sujuvat mutkattomasti eivätkä aiheuta lisävaivaa. Myös palautteen kerääminen ja kaikkien mukana olleiden kiittäminen on hyvä tehdä tapahtuman päätteeksi. Yhteistyökumppaneita ja sidosryhmiä on myös hyvä kiittää. Se osoittaa, että heidän panostaan on arvostettu ja se toimii hyvänä jälkimarkkinointikeinona. Näin varmistellaan heidän mahdollista osallistumistaan myös jatkossa. Dokumentointi ja palautteiden läpikäyminen helpottavat jatkoa ja tiedon tallentaminen auttaa taas uusien projektien suunnittelua ja toteutusta. Kaikissa tapahtumissa on hyvä olla valo- ja mahdollisesti myös videokuvaaja paikalla, jotta dokumentointi olisi mahdollisimman monipuolista ja kuvamateriaalia on helppo käyttää jatkossa yrityksen markkinoinnissa. (Iiskola-Kesonen 2004, 12.)

Tapahtuman tarkoituksena on ennen kaikkea siihen osallistuvien ihmisten viihtyminen. Tapahtuman sisältö ei ole ainoa, joka vaikuttaa tapahtumaan osallistujien tyytyväisyyteen. Siihen vaikuttavat lisäksi järjestämisajankohta, kellonaika ja tapahtumapaikka ja sen saavutettavuus. Jos tapahtumaan on hankala tulla tai parkkipaikkoja ei ole tarpeeksi, osallistuja saa jo heti alkuun epämiellyttävän tunteen tapahtumasta. Kaikki opasteet, juonnot ja aikataulut pitää suunnitella siten, että ne helpottavat asiakkaan toimintaa. Myös asioiminen tapahtuman työntekijöiden kanssa ja tiedonsaanti tapahtumapaikalla ovat tärkeitä osallistujien viihtyvyyden mittareita. Kun henkilökunta tietää oman roolinsa ja palvelee iloisella mielellä, mielikuvat jäävät positiivisiksi ja tapahtuma koetaan onnistuneena. Näiden asioiden lisäksi tapahtuman ja sen järjestäjän maine vaikuttavat paljon onnistumiseen. Maine syntyy erityisesti henkilökohtaisissa kohtaamisissa ja lisäksi kuulopuheiden ja muiden viestimien välityksellä. Maine vaikuttaa siihen, miten tapahtumaan osallistujat suhtautuvat tapahtumaan ja mitä he odottavat siltä. Se toimii sekä odotuksia kasvattavana että hyvässä tapauksessa myös suodattavana tekijänä, jolloin hyvä maine antaa anteeksi pienet epämuikavuudet. Tapahtuman järjestäjä pystyy ennakkoimaan monia kompastuskohtia, ehkäisemään ongelmia ja hyvällä tapahtumaviestinnällä edistämään hyvää mainetta, mutta silti osa maineen rakentumisesta on hallitsematonta ja perustuu vain ihmisten henkilökohtaisiin mielipiteisiin. (Iiskola-Kesonen 2004, 20-21.)

4 Tutkimuksen tavoitteet

Tutkimuksen päätavoitteena on tutkia kuinka taidekasvatustietoisuutta ja taidetanssin harrastajamääriä on mahdollista lisätä pienillä paikkakunnilla yhteisöllisyyden ja osallistamisen kautta. Tutkimuksen kohteena on Etelä-Hämeen Tanssiopisto ja erityisesti sen Hausjärven toimipaikat Ryttylässä ja Oitissa. Alatavoitteina on kartoittaa asioita, jotka vaikuttavat päätavoitteen saavuttamiseen ja lähestyä päätavoitetta laajasti niin pedagogisesta näkökulmasta kuin myös tapahtumien järjestämisen ja yhteisöllisyyden periaatteiden lähtökohdista. Tutkimuksessa otetaan huomioon koko yhteisöön vaikuttavia seikkoja johtamisesta, opettajien toiminnan kautta oppilaiden ja vanhempien vaikutukseen koko yhteisöön ja sitä kautta syntyvien toimien vaikutus päätavoitteeseen. Tutkimuksessa tehtävänä on kartoittaa kattavasti tämän hetkistä tilannetta ja kehittää suunnitelma erilaisista yhteisöä aktivoivista ja osallistavista tapahtumista ja toimista, joita toteuttamalla Etelä-Hämeen Tanssiopisto saa positiivista näkyvyyttä, lisää oppilaita sekä kasvat-
taa nykyisiä oppilaita pitkäjänteiseen harrastamiseen ja yhteisöön sitoutumiseen.

Hausjärven kunta, etenkin Oitti on ollut Etelä-Hämeen Tanssiopistolle haasteellinen paikka saada pysyvä harrastajapohja. Vaihtelevat oppilasmäärät ja vaihtelevat opettajat ovat vaikuttaneet siihen, että toiminta ei ole päässyt kasvamaan alueella. Tanssiopistolla on pohdittu, onko oppilaitokselle kantautuva viesti alueen asukkaiden vastahankaisuudesta oikea vai ainoastaan vähemmistöltä tuleva mielipide, joka on päässyt perille?

Etelä-Hämeen Tanssiopistolla on lukuisia haasteita jokapäiväisessä työssään, jotka ylittämällä toiminta säilyy ja kehittyy. Haasteita ovat muun muassa:

- Pätevän opettajakunnan pysyvyys/ vaihtuvuus. Opettajien sitouttaminen ja työn imun eli voimavarojen tarjoaminen työhön.
- Sijaisten löytyminen sairastapauksissa.
- Tuntitarjontaan liittyvät asiat, kuten tilat, kellonajat, vanhojen ryhmien säilyminen ja uusien perustaminen, kävijäkunta, oppituntien laatu ja sen säilyttäminen.
- Tilojen saanti: arki-iltoina kuntien omistamilla tiloilla on myös muita käyttäjiä.
- Lukujärjestyksen laatiminen siten, että se on oppilaille ja yhtä lailla opettajille järkevä ja saavutettavissa.

- Vapaaehtoisen työväen saanti tapahtumia ja näytöksiä järjestettäessä.
- Mikäli toiminta kasvaa, on tarvetta uudelle työntekijälle ja lisätiloille/salivuoroille.
- Projektiavustusten ynnä muiden haku ja saanti tarvittaessa.
- Toiminnan kannattavuus ja samalla osallistumismaksujen edullisuus erityisesti pienituloisille.
- Pitkäaikaisten suunnitelmien laatiminen.

Tässä opinnäytetyössä ei oteta kantaa kaikkiin mahdollisiin haasteisiin, vaan keskitytään oppilasmäärää, näkyvyyttä ja yhteisöllisyyttä lisääviin toimiin. Näihin toimiin vaikuttavat osaltaan myös edellä mainitut haasteet. Osan haasteista, kuten tavoitellun kasvun mukanaan tuomat haasteet, voi myös yrittää kääntää voimavaraksi ja positiiviseksi eteenpäin vieväksi moottoriksi toiminnalle. Ymmärtämällä kokonaisuutta ja siihen vaikuttavia seikkoja, voi löytää erilaisia näkökulmia tutkimuksen päätavoitteen saavuttamisen tueksi.

4.1 Tapaustutkimuksen periaatteet

Tapaustutkimuksessa tutkitaan yksittäisiä toiminnassa olevia tapauksia, kuten tässä Etelä-Hämeen Tanssiopiston toiminnan kehittämistä. Se on empiiristä tutkimusta, jossa tutkitaan monipuolisten ja monin eri tavoin hankittujen tietojen avulla nykyhetkellä tapahtuvaa toimintaa. Tutkimuksen tavoitteena on ymmärtää tutkittavaa asiaa syvällisemmin kuin aiemmin. (Metsämuuronen 2006, 90-91.)

Tapaustutkimus perustuu tutkijan omiin kokemuksiin, joka luo perusoletuksena pohjan yleistyksille ja myös sallii ne vaikka ne eivät olekaan itsetarkoitus. Tutkimus kehittää usein ensiaskelia tulevaan toimintaan, koska tapaustutkimus on usein toiminnallinen ja sen tuloksia sovelletaan käytäntöön. Näin tutkimus tekee myös Tanssiopiston tapauksessa. Tapaustutkimuksen ongelma voi olla siinä, että voiko yhden yksittäisen tapauksen tutkiminen olla hyödyllistä ja opettavaista. Tutkimuksessa on kuitenkin tarkoituksena tapauksen analysoinnin kautta oppia ymmärtämään syvällisemmin tapausta eikä ainoastaan yleistää olemassa olevia asioita. (Metsämuuronen 2009, 91-92.)

4.2 Tapaustutkimus käytännössä

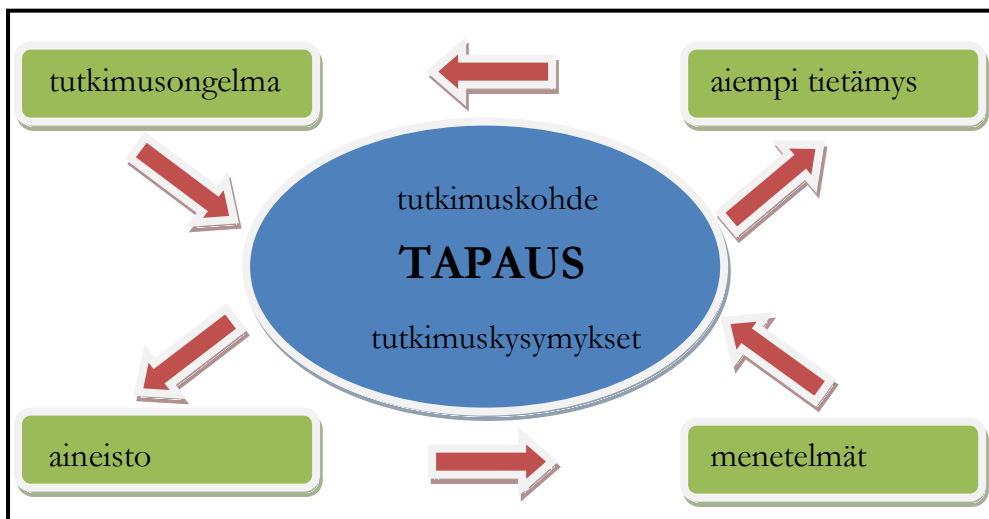
Tapaustutkimus on tutkimustapa tai -strategia, jonka sisällä voidaan käyttää erilaisia aineistoja ja menetelmiä ja tuloksena on perusteellinen kuvaus tutkittavasta ilmiöstä. Kohteena voi olla esimerkiksi yksilö, yhteisö, organisaatio, kaupunki, valtio tai vaikka tapahtumakulku. (Laine, Bamberg & Jokinen 2007, 9-10.) Tässä tapauksessa kohteena on Etelä-Hämeen Tanssiopisto ja tuloksia voi soveltaa myös muut tanssikoulut tai myös muun lajin yhteisöt ja seurat.

Tapaustutkimusten luonteeseen kuuluu, että ne ovat kokonaisvaltaisia analyysejä luonnollisesti ilmenevistä tapauksista. Tuloksissa näkyvät tutkimuksen ja tutkijan kiinnostus sosiaaliseen prosessiin ja useiden erilaisten aineistojen käyttö sekä aikaisempien tutkimustulosten hyödyntäminen. (Laine ym. 2007, 9-10.) Henkilökohtainen suhde Etelä-Hämeen Tanssiopistoon, opettaminen ja yhteisöllisyys omassa työssä opettajana ohjaavat tätä tapaustutkimusta. Tapaustutkimuksessa tutkitaan ilmiötä ja samalla kehitetään ideoita ja teoreettisia näkemyksiä. Ideat perustuvat aiempiin tutkimuksiin, kirjallisuuteen ja tutkijan omiin ajatuksiin ja oppeihin aiheesta. Kun ideoita työstetään, ne kehittyvät hyödynnettäviksi teorioiksi. Ideoiden kehittymistä ohjaavat tutkijan mielikuvat. Ne auttavat suuntaamaan tutkimusta sekä huomaamaan asioita, jotka muuten voisivat unohtua. Aineiston pohjalta syntyneet mielikuvat täsmentävät alkuperäistä, tutkimusongelmaa. (Laine ym. 2007, 19, 22.)

Tämä tutkimus kohdistuu sosiaaliseen toimintaan ja siinä tuotetaan tietoa käytännön toiminnan kehittämistä varten. Sosiaalista toimintaa on yhteisesti sovittu tekeminen, jolla on yhteinen päämäärä ja merkitys toimijoiden kesken. Tässä tutkimuksessa suunnitellaan ja kehitetään uusia toimintatapoja ja erilaisia kehittämistoimia, joilla lisätään yhteisöllisyyttä ja sitä kautta kehitetään Etelä-Hämeen Tanssiopiston toimintaa. Tavoitteena on luoda havaintojen pohjalta käyttökelpoista tietoa muillekin kuin minulle tutkijana tai ainoastaan Tanssiopistolle.

Tapaustutkimus lähtee liikkeelle ilmiöstä tai tapauksesta, joka kiinnostaa tutkijaa itseään ja josta hänellä on jo aiempaa tietämystä ja kokemusta. Tämän perusteella muotoutuu tutkimusongelma. Kun ongelmaa aletaan selvittää, luodaan erilaisia tutkimuskysymyk-

siä, jotka täsmentävät alkuperäistä ongelmaa ja ohjaavat tarpeellisten aineistojen luo. Samanaikaisesti pohditaan kuinka löydetty aineisto vastaa näihin luotuihin kysymyksiin. Menetelmien käyttö siis suhteutetaan aineistoon ja aineisto kerätään tutkimuskysymystä ajatellen. Kun tapaus yhdistetään tutkimuskohteeseen ja tutkimuskysymyksiin, määritellään keskeiset ja tarpeelliset aineistot ja menetelmät. Myös tutkijan aikaisempi tieto ja kokemukset määrittävät tätä. Näin tapaustutkimuksessa kaksi erillistä sykliä (kuvio 2) ovat jatkuvasti vuorovaikutuksessa keskenään ja syklien osa-alueet jalostuvat ja samalla sitoutuvat toisiinsa. (Laine ym. 2007, 26.)

Kuvio 2. Laine, Bamberg & Jokisen (2007, 27) mukaan tapaustutkimus kulkee kahdessa, toistensa kanssa vuorovaikutuksessa olevassa syklissä.

Tutkijana lähtökohtana on ollut tieto siitä, että tapaus on merkityksellinen ja tutkimuksen edetessä lopullinen merkitys on paljastunut. On tullut ilmi, että yhteisöllisyys on avainasemassa pitkäjänteisen harrastustoiminnan kehittämisessä ja jatkuvuuden edellytys. Oma tehtäväni tutkijana on olla ideoijana ja käyttökelpoisten suunnitelmien tekijänä ja osatoteuttajana. Rooliin kuuluu muiden osapuolten innostaminen ja rohkaiseminen muutokseen ja sen haasteena on tutkijan roolin omaksuminen itselle tutun opettajan roolin sijaan. Tutkimuksen ja tausta-aineiston mukana esiin tulleita asioita tulkitaan toiminnan kehittämisen hyödyllisyyden näkökulmasta. Tutkijana tarkoitukseni on ymmärtää syvällisesti esille tulleita asioita ja ratkaisuja sekä omien että kehitystoimiin osallisten ihmisten päämäärien ja motiivien kautta eikä ainoastaan teorian pohjalta.

Tapaustutkimuksen yksi tärkeimmistä kysymyksistä on: mitä voimme oppia tapauksesta (Laine ym. 2007, 10)? Tarkoituksena on oppia uusia yhteisöllisyyden ja osallistamisen keinoja, jotka edesauttavat Tanssiopiston toiminnan kehittymisessä. Tutkimuksen päätyttyä kehittämissuunnitelma etenee ja kehittyy tulevaisuudessa Etelä-Hämeen Tanssiopiston haluamaan tahtiin ja sen valitsemaan suuntaan. Tutkijana olen luonut pohjatiedon ja edellytykset toimille ja jatkan osana kehitystä tämän raportoinnin päätyttyä. Prosessi jatkuu ja ymmärrys lisääntyy myös tämän jatkumon myötä. Lopullista vastausta siihen, mitä kaikkea yhteisö ja sen osaset voivat oppia tapauksesta, ei vielä ole.

5 Kehitystyön eteneminen ja suunnitellut kehitystoimet

Tutkimukseni menetelmäksi valikoitui tapaustutkimus, koska se vastaa suoraan käytännön tekemisen tutkimiseen ja ymmärtämiseen ja siitä saatuja tuloksia pystyy heti hyödyntämään käytäntöön. Tanssinopettajana olen tottunut käytännön työhön ja sen kautta tulosten saavuttamiseen, joten myös sen takia tapaustutkimus tuntui luonnolliselta valinnalta. Koen myös, että tanssinopettajien yhtenä tehtävänä on olla niin olemassa olevien opetus- ja tanssikäytäntöjen ja niiden materiaalin käyttäjiä kuin myös uuden tuottajia.

Tutkimuksen tausta-aineisto koostui valtaosin painetusta kirjallisuudesta, mutta myös Internet toi hyvän lisän sieltä löytyvällä tietomäärällä. Internetiä hyödyntämällä löytyi painettua kirjallisuuttakin tuoreempaa tietoa sekä Suomesta että ulkomailta. Lisäksi käytin tiedonhankinnassa hyväksi oppilaiden vanhemmille suunnattua Webropol-kyselyä, jolla kartoitin Hausjärven kunnan alueen toimipaikkojen oppilaiden ja vanhempien mielikuvia Etelä-Hämeen Tanssiopistosta. Kyselyn vastausprosentti oli 48, mutta silti sitä kautta sain enemmän selvitettyä vallitsevia mielipiteitä kuin pelkästään opetustuntien puitteissa vanhempien kanssa lyhyesti keskusteltaessa. Aineistoa hankkiessa olin myös sähköpostitse yhteydessä Tanssiopiston toimistolle ja rehtoriin, joilta pystyi tarkistamaan useita tanssikouluun liittyviä tietoja nopeasti ja helposti. Tällaisia asioita olivat muun muassa aiempi toiminta ja oppilasmäärien kehitys vuosien aikana ja taiteen perusopetuksen valtionosuuden vaikutus oppilasmaksuihin. Pääsin myös käsiksi toimintakertomuksiin ja toimintasuunnitelmiin heidän kauttaan. Tutkimuksen aineistona toimivat myös lukuvuoden 2012–2013 aikana toteutetut opetustyön ulkopuoliset toimet, kuten näytökset ja erilaiset markkinointitoimet, joita refleктоimalla syntyi uusia kehitystoimia.

Aineiston keruuvaiheessa suoritin samanaikaisesti myös työ- ja organisaatiopsykologian opintoja, joiden kautta löytyi myös tätä opinnäytetyötä hyödyttäviä aineistoja ja oivalluksia. Näiden omaa työtä ja tätä opinnäytetyötä valaisevien oivallusten kautta pystyin myös suodattamaan turhaa aineistoa pois ja suuntaamaan opinnäytetyötä haluamaani päämäärään.

Aineiston analysoinnissa käytin hyväkseni kokemustani tanssipedagogina ja suunnittelin kehittämisprojektiani paljon opettajan näkökulmasta ottaen huomioon tanssikoulun tarpeet ja kehittämisprojektin tarkoituksen. Aineistoa hallitsee pedagogisuus, tanssiminen ja yhteisöllisyys, joille oma opettajuuteni, ihmis- ja opetuskäsitykseni sekä opinnäytetyö ja kehittämisprojekti perustuvat. Tutkimuksen aineisto toimi myös näkökulmani täsmentäjänä ja päämäärän selkeyttäjänä.

Aineiston analysoinnin ja tutkimuksen tuloksena olen kehittänyt erilaisia toimintoja, joilla Etelä-Hämeen Tanssiopiston toimintaa voidaan kehittää ja saada näkyville. Näkyvyys on ensisijainen asia, joka on korostunut kaikessa aineiston keruun, analysoinnin ja sisäistämisen vaiheissa. Se on avainsana, jonka mielessä pitäminen auttaa saamaan taidetanssia ihmisten tietoisuuteen ja lisäämään Tanssiopiston oppilasmääriä. Sitä kautta taas vahvistuu yhteisöön kuulumien tunne ja voi entistä helpommin ja paremmin osallistaa oppilaita ja heidän vanhempiaan toimintaan. Huomasin, että nämä seikat liittyvät hyvin vahvasti yhteen.

Tämän havainnon ja sen ymmärtämisen kautta alkoi muotoutua suunnitelma toiminnan kehittämiseksi. Kun ajatuksia pyöritteli mielessä, tutki jo tehtyjen asioiden hyviä ja huonoja puolia ja vertasi omia ajatuksia kirjallisuudesta löytyneisiin keinoihin yhteisöllisyyden lisäämiseksi, alkoi kehittyä sekä laajempia, kokonaisuuteen ylhäältä alaspäin vaikuttavia toimia että yksittäisiä tapauksia, jotka taas puolestaan vaikuttavat enemmänkin alhaalta ylöspäin. Eli sekä organisaatiotasolta yhteisölle ja oppilaille kulkevaa että oppilaista ja yhteisöstä organisaatioon vaikuttavaa toimintaa. Tämä taas vahvisti sitä edellä mainittua oivallusta, että näkyvyys, yhteisöllisyys ja osallistuminen tai osallistaminen kulkevat rinnakkain. Kehittämäni toimet on esitelty myöhemmin tässä opinnäytetyössä.

5.1 Lukuvuoden 2012–2013 tapahtumat

Opinnäytetyöprosessin alkaessa lukuvuonna 2012–2013 Etelä-Hämeen Tanssiopiston opetus- ja muu toiminta keskittyi keväällä 2013 ensi-iltansa saaneen Lumikki-tanssisadun ympärille ja monet tanssikoulun ulkopuolelle suuntatuvat toimet liittyivät myös Lumikkiin. Näin ollen, koska lukuvuoden päättävä suuri tanssisatu Lumikki vei niin suuren osan ajasta, moni muu lukuvuoden ajalle suunniteltu tapahtuma joutui väis-

tymään. Tämä ohjasi myös opinnäytetyön rakentumista. Lukuvuoden aikana opinnäytetyön ydinaiheena olevaa yhteisöllistämistä ja osallistamista ei siirretty vielä niinkään toimintaan, vaan se oli ainoastaan lähinnä suunnitelmien asteella. Näytökset itsessään keväällä 2013, toukokuun 18.–23. päivä aktivoivat myös oppilaiden äitejä avustamaan näytöksissä ja toimivat yhteisöllisyyttä lisäävänä tekijänä.

Osa lukuvuodelle 2012–2013 kaavailuista tapahtumista toteutui suunnitellusti ja Etelä-Hämeen Tanssiopisto sai tavoitteiden mukaista positiivista näkyvyyttä Hausjärven alueella ja itse sain materiaalia tutkimukseni pohjaksi. Syksyllä 2012 heti lukuvuoden aluksi yhdessä nykytanssin opettajan kanssa järjestimme suhteellisen nopealla aikataululla demotunnit Ryttylän ja Oitin päiväkoteihin, esikoululaisille ja 1-4 – luokkalaisille. Tarjosimme kouluille ajatusta, että tulisimme pitämään lapsille näytetunteja maksutta koulun tarjoamaan aikaan. Olimme ajatelleet, että saisimme mahdollisesti tunnin tai kaksi koulun jälkeen aikaa ja tanssitunnille tulisivat kaikki halukkaat, mutta molempien koulujen rehtorit innostuivat ajatuksesta ja järjestivätkin yllättäen lukujärjestykset niin, että kouluilla luokka-aste kerrallaan pääsi tanssitunnille. Samoin kouluilta löytyi tilaa ja aikaa myös päiväkoti- ja esikouluikäisille. Näin tavoitimme useita lapsia, jotka eivät välttämättä muuten tulisi tanssitunnille. Demotuntien ansiosta Etelä-Hämeen Tanssiopisto sai uusia oppilaita molempiin toimipaikkoihin. Tätä pohja-ajatusta hyödyntämällä ja jalostamalla tällaisia tunteja kannattaa tarjota jatkossa myös.

Ennen joululomalle siirtymistä järjestettiin Oitin työväentalolla Hausjärven opintoryhmien pikkujoulunäytös perjantaina 14.12.2012. Näytöksessä esiintyivät lähes kaikki noin 60 3-10-vuotiasta oppilasta ja näytöstä oli seuraamassa heidän vanhempansa ja sisaruk-sensa sekä isovanhempia ja muita sukulaisia. Tapahtumasta tiedotettiin oppilaille jae-tuissa tiedotteissa ja lisäksi tapahtuma näkyi paikallislehti Viikkouutisissa (liite 1), jossa oli minun haastattelu ja kuva tiistain 4.12.2012 Ryttylän lastentanssitunnilta. Lisäksi Hausjärven kunnan www-sivujen etusivulla oli Ajankohtaista-palstalla tapahtuman mainos.

Tapahtuma oli kodikas, intiimi ja hyväntuulinen. Puitteet eivät mahdollistaneet erikoisempaa äänentoistoa tai valokalustoa, mutta pienestä tilasta loimme tanssinäytökselle sopivan jakamalla olemassa olevan tilan tuoleilla katsomoksi ja näyttämöksi. Lisäksi

esiintyjät itse pääsivät seuraamaan toistensa esityksiä, joka on erityisen tärkeää taidekasvatuksen kannalta.

Osallistuminen paikallisiin tapahtumiin on hyvä keino tuoda Tanssiopistoa esille. Etelä-Hämeen Tanssiopiston opetussuunnitelmaan on kirjattu, että Tanssiopisto tekee yhteistyötä paikallisten yhdistysten ja yritysten kanssa sekä muiden taiteen ja kulttuurin alojen toimijoiden kanssa. Yhteistyömuotoja voivat olla esimerkiksi kulttuuritapahtumien tai näytösten järjestäminen. Etelä-Hämeen Tanssiopisto pyrkii myös aktiivisesti monipuolistamaan oman toiminta-alueensa kulttuurielämää. Tanssia viedään eri kulttuuritapahtumiin ja tapahtumia ja näytöksiä pyritään järjestämään siten, että muun muassa päiväkodit, koulut ja vanhainkodit saavat osansa tarjonnasta. Yhteistyötä tällaisissa järjestelyissä tehdään kunnan, koulujen ja muiden tahojen kanssa. (Etelä-Hämeen Tanssiopisto, 9.) Lukuvuosittain sekä Lopella että Hausjärvellä järjestetään erilaisia tapahtumia, jonne oppilaita voi viedä esiintymään. Tällaisia tapahtumia on muun muassa Launosten Talvirieha, jossa Tanssiopiston oppilaat ovat esiintyneet useana vuonna. Viimeksi 3.3.2013 Launosten toimipaikan oppilaat esittivät tapahtumassa kaksi tunneilla harjoittelemaansa tanssia. Tanssiopiston oppilaita on esiintynyt myös Ryttylän Renesanssi – tapahtumassa Hausjärvellä. Tapahtumaa ei järjestetty vuonna 2012, mutta kun se järjestetään seuraavan kerran mahdollisesti syksyllä 2013, Tanssiopiston Ryttylän opintoryhmien on tarkoitus mennä tapahtumaan esiintymään.

Tehostettu kohdemarkkinointi on pieni, mutta oikein suunnattuna tehokas keino saada lisää oppilaita. Tällaista käytettiin kevätlukukauden 2013 alussa, ennen talvilomaa kun näytti, että yksi Oitin oppilasryhmä joudutaan lopettamaan liian vähäisen oppilasmäärän vuoksi. Kohdemarkkinointi järjestettiin siten, että käytettiin hyväksi alkuvuodesta valmistunutta Lumikin ennakkomarkkinointimateriaalia, jonka väliin liitettiin mainosta nästä nimenomaisesta ryhmästä Oitissa ja tieto, että kun aloittaa talviloman jälkeisellä viikolla, saa loppukevätlukukauden alennettuun hintaan. Mainosten jaon ajankohtana jokainen tunnilla olleista kolmesta oppilaasta sai kolme tällaista mainosta ja ohjeen antaa ne kenelle tahansa ystävälle koulussa tai päiväkodissa. Mainoksia oli siis yhteensä yhdeksän ja ne poikivat kaksi uutta oppilasta. Markkinoinnissa hyödynnettiin lasten ja vanhempien osallistamista toimintaan ja heidän kauttaan saatiin lisää oppilaita ja ryhmä pystyi jatkamaan. Tällä keinolla myös vanhemmille annetaan mahdollisuus ottaa vastuu-

ta oman lapsen harrastuksen säilymisestä pienellä paikkakunnalla. He voivat muistuttaa lastaan antamaan mainoksen kavereille tai he voivat itse antaa sen tutulle tai sukulaiselle, jolla on ikäryhmään sopiva, mahdollisesti tanssista innostuva lapsi. Tästä markkinointikokeilusta kannattaa ottaa opiksi ja hyödyntää sitä soveltaen myöhemminkin. Pienellä vaivalla voi olla hyvinkin merkityksellinen vaikutus.

Lumikki-tanssisatua varten luotiin informatiivinen ennakkomarkkinointimateriaali (liite 2), jonka tarkoituksena oli ensisijaisesti mainostaa tulevia esityksiä, mutta myös toimia informaatiopakettina Tanssiopistosta, baletista, Lumikki-sadusta ja Grimmin veljeksistä, teoksen musiikista ja pääosien tanssijoista. Tiiviinä tietopakettina lehtistä pystyy halutessaan käyttämään kouluissa ja päiväkodeissa myös opetusmateriaalina. Ennakkomarkkinointimateriaalia jaettiin oppilaille, kouluille ja kirjastoille ja siten levitettiin tietoa näytöksistä jo alkuvuodesta 2013. Näin kouluilla ja päiväkodeilla oli mahdollista päättää hyvissä ajoin tahoillaan osallistumisesta koululaisnäytöksiin, joihin myytiin ryhmäkohtaisesti liput jo ennen muiden näytösten lipunmyynnin alkamista. Tanssiopiston oppilaat saivat myös jokainen yhden lisälehtisen, jonka sai halutessaan antaa eteenpäin kavereille.

Ennen varsinaisia näytöksiä, Lumikki-esityksestä vietiin Kansainvälisenä tanssin päivänä, maanantaina 29.4.2013 maistiaisia Oitin kirjastolle. Kirjastolla esiintyivät Oitin opintoryhmät, joista monet pääsivät näin purkamaan esiintymisjännitystään pieneen tuttuun tilaan ennen kohtaamista ison näyttämön kanssa. Paikalla esiintyivät myös Lumikki itse sekä hänen kaksi kauris-ystäväänsä, joten pienet oppilaat ja isot ja pienemmät katsojat pääsivät ihastelemaan myös isompien ja edistyneempien tanssijoiden taitoja. Paikalle saatiin myös lehdistön edustaja, joka kirjoittikin oikein miellyttävän jutun Etelä-Hämeen lehteen (liite 3). Tämä lehtijuttu auttoi osaltaan tuomaan Tanssiopistoa ja tulevia näytöksiä esille. Tällainen markkinointikeino on helppo ja kevyt järjestää kirjastojen ollessa usein hyvin myötämielisiä taide-esityksille. Tapahtumasta ei koidu opettajan palkkaa enempää kustannuksia ja ihmiset pääsevät kokemaan markkinoinnin pelkän mainoksesta tai lehdestä lukemisen sijaan.

Paikallisen lehdistön hyödyntäminen pitkin vuotta eri tilaisuuksissa kannattaa, koska siten omaa toimintaa saa näkyville maksutta. Ennen suunniteltua tapahtumaa kannattaa

lähettää lehdistölle tieto ja kutsu tulla seuraamaan tapahtumaa tai jo mahdollisesti harjoituksia, jolloin lehteen voidaan saada sekä ennakkojuttu että jälkikäteen juttu tapahtumasta. Lukuvuoden 2012–2013 aikana Etelä-Hämeen Tanssiopisto oli esillä paikallis-lehdissä niin Hausjärvellä kuin Lopellakin positiivissävytteisissä ja informatiivisissa jutuissa, jotka toivat hyvin toimintaa paikallisten ihmisten tietoisuuteen.

Kaikkia tapahtumia ja kehittämistoimia suunniteltaessa on otettava huomioon käytettävissä olevat resurssit. Tilanteeseen on löydettävä sen suuruusluokan huomioiden ainakin yksi opettaja, paikka ja sopiva aika. Normaalit oppitunnit ja opetustyö eivät saa kärsiä tapahtumasta ja sen on edistettävä oppilaiden oppimista ja toimittava oppimiskokemuksena samalla kun se poikkeaa normaalista opetussuunnitelmasta. Mitä suuremmasta tapahtumasta on kyse, on laskettava myös rahallinen hyöty tai haitta. Tapahtumasta ei saa aiheutua liian suuria kuluja hyötyyn nähden. On kartoitettava millaista hyötyä haetaan ja millä ehdoilla. Onko tavoiteltava hyöty vain näkyvyys, uudet oppilaat vai myös rahallinen hyöty? On laskettava käytettävissä olevat voimavarat sen mukaan, ettei tilanne koidu kohtuuttoman isoksi urakaksi yhdelle työntekijälle tai myöskään esiintyjille. Koulujen salit ja muut tilat tulee myös varata hyvissä ajoin ja sekä omassa että muiden järjestämien tilaisuuden ollessa kyseessä tulee ottaa selvää muun muassa paikalla olevasta äänentoistosta, pukeutumismahdollisuuksista ja esiintymistilan koosta. Tapahtumiin liittyy siis monia elementtejä, jotka on huomioitava, mutta tapahtuman onnistuessa, etenkin lasten ja nuorten into ja ilo esiintymisestä tai tanssiin osallistumisesta on erityisen palkitsevaa.

5.2 Webropol-kysely Hausjärven oppilaiden vanhemmille

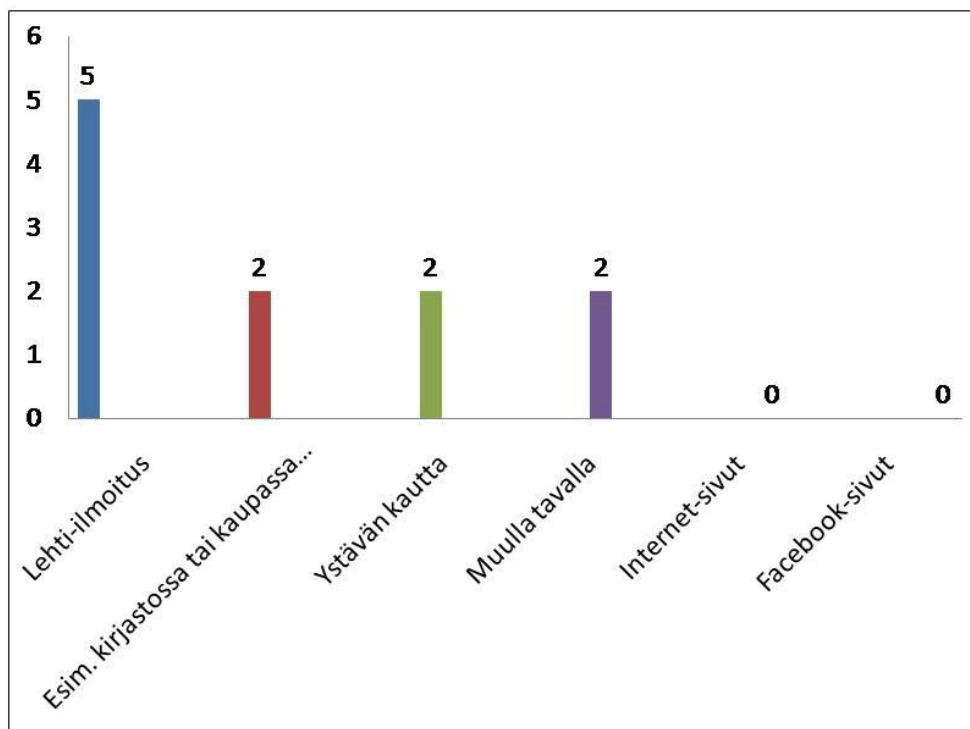
Koin, että tarvitsin tausta-aineistooni jotain konkreettista, asiakkailta saatua tietoa, koska sain taustatietoni Hausjärven opetustoiminnasta pääosin mutu-tuntumana tanssikoulun puolelta. Halusin saada mielipiteen myös oppilaiden vanhemmilta. Tein Webropol-kyselyn (liite 4), jonka lähetin 25 vanhemmalle, jotka olivat luovuttaneet sähköpostiosoitteensa tanssikoululle. Koululla ei ole rekisteriä vanhempien sähköpostiosoitteista, koska niitä tarvitaan harvoin. Sen voi kuitenkin halutessaan täyttää ilmoittautumismakkeeseen. Kyselyn vastaanottajien joukossa oli jo aiemmin tanssineiden lasten sekä vasta-aloittaneiden että lukuvuoden aikana lopettaneiden lasten vanhempia.

Kyselyn saatteessa (liite 5) kerroin kyselyn taustasta, mitä varten kyselyä tehdään ja millaisia asioita siinä kysytään. Saatteessa sekä ohjeistettiin lyhyesti että kannustettiin vastaamaan. Annoin kyselyn olla avoimena viisi viikkoa ja kerran viikossa lähetin muistutusviestin heille, jotka eivät olleet vielä vastanneet. Muistutusviesti oli hyvin samanlainen alkuperäisen saateen kanssa. Lisähoukuttimena vastaamiselle arvoimme Tanssiopiston T-paitoja yhteystietonsa jättäneiden vastaajien kesken. Kyselyyn vastasi 12 vanhempaa, joten kyselytulos kattaa noin 1/6 Hausjärven toimipisteiden oppilaista. Lopuksi kaikille kyselyyn vastanneille lähti kiitosviesti, jossa vielä kerrottiin, että arvonnassa voittajiin otetaan henkilökohtaisesti yhteyttä.

Kyselyssä painotin mielikuvia ja tuntemuksia, joita Tanssiopisto ja sen toiminta herättävät vanhemmissa, koska Tanssiopiston mielikuva on, että Hausjärvellä suhtaudutaan taidetanssiin vastahankaisesti. Kysely kuitenkin osoitti, että ainakin vastanneiden kesken asenteet ovat pääosin myönteisiä. Halusin myös kartoittaa kuinka moni vanhempi haluaisi osallistua enemmän Tanssiopiston toimintaan ja halukkuutta kanssakäymiseen opettajien ja Tanssiopiston kanssa. Tällä halusin taustatietoa siitä, onko opinnäytetyöni lähtökohdalle, yhteisöllisyydelle ja osallistamiselle mahdollisesti olemassa pohjaa, jolle rakentaa.

Kysymyksiä kyselyssä oli yhteensä 13 ja ne koostuivat neljästä eri osasta. Ensimmäisessä osassa kartoitettiin taustatietoja: koska on aloittanut tanssiharrastuksen, syy harrastuksen aloittamiselle ja mistä sai tietoa Etelä-Hämeen Tanssiopiston toiminnasta. Seuraavassa vaiheessa kartoitin sitä mitä mieltä asiakkaat ovat tietyistä Tanssiopistoon liittyvistä asioista (asteikolla 0-5) ja millaisia asioita he liittävät Tanssiopistoon ja mitä arvostavat siinä. Tämän jälkeen siirryttiinkin jo katsomaan tulevaisuuteen ja kysyin mitä asiakkaat odottavat Tanssiopistolta tulevaisuudessa ja haluaisivatko he itse osallistua enemmän toimintaan ja jos niin millä lailla. Viimeisessä osiossa kartoitin vielä jatkoaikeita, ja jos oli jo lopettanut syyslukukauden 2012 jälkeen, niin syytä lopettamiselle kysyttiin myös. Viimeisenä olivat kysymykset siitä, suosittelisiko vastaaja Tanssiopistoa muillekin ja minkä kokonaisarvosanan Tanssiopisto saa kouluasteikolla 4-10. Lisäksi vielä oli tila vapaalle sanalle. Vastausvaihtoehtona läpi kyselyn jokaisessa kysymyksessä oli myös en osaa sanoa -vaihtoehto. Yksikään kysymys ei ollut pakollinen. Osassa kysymyksistä oli lisäksi myös avoin vastausmahdollisuus.

Valtaosa vastaajien lapsista oli aloittanut harrastuksen vasta syksyllä 2012 (7kpl, yksi kevätlukukaudella 2013 ja loput aikaisemmin). Syitä tanssiharrastuksen aloittamiselle olivat muun muassa lapsen halu aloittaa tanssiharrastus, paikkakunnalla aloittanut sopiva ryhmä, lapsen ja vanhemman yhteinen kiinnostus tanssia kohtaan ja lapsen innostuminen tanssista silloin, kun koululla oli esitelty tanssitunteja. Yksi tärkeitä syitä oli myös, että harrastus on lapselle mieleinen ja toteutettavissa. Nämä vapaamuotoiset vastaukset kertovat siitä, kuinka Etelä-Hämeen Tanssiopiston toiminnalle on tilaa Hausjärven kunnassa ja kuinka oikeassa paikassa oikeaan aikaan oleminen on vaikuttanut oppilaiden tulon tunneille. Kouluilla pidetyt demotunnit ja tanssituntien tuominen ihmisiä lähelle ovat merkittäviä keinoja tanssikoulun toiminnan ylläpitämiselle.

Kuvio 3. Mistä oli saatu tietoa Tanssiopiston tunneista (n=11)

Kuviota kolme tarkasteltaessa oli merkittävää huomata perinteisten mainontamenetelmien vaikutus, eli kuinka sekä lehdestä että kirjastoihin ja kaappoihin jaetuista mainoksista oli pääasiassa saatu tietoa toiminnasta. Merkittävää oli myös se, että kukaan vastaajista ei ollut ensisijaisesti saanut tietoa yhdistyksen Internet- eikä Facebook-sivuilta, joita kuitenkin nykyään pidetään yleisesti tärkeinä viestintäkanavina. Voisi siis varovaisesti arvioida, että vielä kannattaa panostaa perinteisiin, ehkä jopa vanhanaikaisiin menetelmiin maaseutu ympäristössä. Muulla tavalla –kohtaan avoimina vastauksina oli mainittu

tiedon saanti koulun kautta, joka sekin kertoo omalta osaltaan onnistuneesta markkinoinnista demo-tuntien ja kouluille jaettujen mainosten kohdalla.

Kyselyssä kartoitettiin eri Tanssiopistoon liittyviä seikkoja ja vanhempien mielipiteitä niistä. Arvosteluasteikolla 1-5, jossa 1 on heikko, 3 neutraali ja 5 erinomainen arvosana, opetuksen laatu ja opettajien ammattitaito saivat parhaimmat arvostukset. Yhdeksän vastaajaa antoi opetuksen laadulle arvosanaksi 4 ja kaksi vastaajaa arvosanan 5, yksi oli antanut arvosanan 3. Ammattitaitoa arvioitaessa, seitsemän vastaajaa oli antanut arvosanan 4, neljä vastaajaa arvosanan 5 ja yksi arvosanan 3. Nämä arvostukset kertovat siitä, että Etelä-Hämeen Tanssiopisto on onnistunut opettajavalinnoissaan ja heidän kannattaa pitää yllä saavutettua hyvää laatua. Toimiston tavoitettavuutta pidettiin myös valtaosin arvosanojen 4 ja 5 arvoisena, joka kertoo siitä, että oppilaiden vanhemmat kokevat saavansa tarvittaessa Tanssiopistolta hyvin palvelua myös opettajien lisäksi toimistolta.

Myös toimipaikat ja informaation saanti olivat saaneet selkeästi positiivisen arvioinnin valtaosan arvosanoista ollen 3-5. Heikompi arvosanoja olivat saaneet lukujärjestys ja näkyvyys paikkakunnalla. Näiden arvostukset olivat valtaosin 2-3. Yksikään tässä osiossa olleista arvosteltavista asioista ei ollut saanut arvosanaa 1, joten siitä täytynee vetää johtopäätös, että mikään kyselyssä esillä olleista asioista ei ole täysin huonosti, vaikka kehitettävää on.

Tärkeimpänä mielikuvia kartoittavana osiona kyselyssä oli lista sanoja ja asioita, joista vastaajat saivat valita ne, jotka he yhdistävät Etelä-Hämeen Tanssiopistoon. Sanoja ja asioita oli sekä negatiivisia että positiivisävytteisiä ja niitä oli yhteensä 14 kappaletta. Näistä asioista kaikki 12 vastaajaa olivat valinneet yhdeksi vastaukseksi kohdan ”Tarjoaa hyvän harrastusmahdollisuuden pienellä paikkakunnalla.” Tämä vahvistaa Tanssiopiston ja tämän opinnäytetyön tarkoitusta, eli tarjota taide- ja tanssikasvatusta myös pienellä paikkakunnalla ja, että tanssi kuuluu kaikille. Se myös osoittaa, että Tanssiopiston työlle löytyy arvostusta ja työtä on tehtävä lisää ja Tanssiopistoa tuotava enemmän esille, jotta useampi lapsi, nuori ja aikuinen pääsisi osaksi tätä tanssivaa yhteisöä.

Muita asioita, joita vastaajat olivat valinneet selkeästi enemmän kuin toisia olivat kohdat laadukas, ystävällinen, helposti lähestyttävä ja merkityksellinen (4-6 vastaajaa/kohta). Kenenkään mielestä sanat epäystävällinen tai etäinen eivät kuvanneet Tanssiopiston toimintaa, mutta sisäänpäin kääntynyt ja kallis negatiivisista määreistä olivat saaneet molemmat yhden vastaajan valitsemaan nämä kohdat. Tämä merkitsee sitä, että Etelä-Hämeen Tanssiopistolla olisi syytä miettiä, mistä nämä johtuvat. Mikä saa asiakkaan kokemaan toiminnan sisäänpäin kääntyneeksi ja voiko asiaan vaikuttaa jollain lailla. Millaisilla toimilla tällaiset mielikuvat saisi käännettyä positiiviseksi ja kuinka käyttää tätä mielipidettä voimavarana uutta kehitettäessä.

Taulukko 2. Kysymys 6 kartoitti millaisia asioita asiakkaat arvostavat Etelä-Hämeen Tanssiopiston toiminnassa asteikolla vähän merkitystä-hyvin merkityksellinen. (n=12)

	Vähän merkitystä	Neutraali	Hyvin merkityksellinen	Yhteensä
Opettajan ammattitaito	0	1	11	12
Tuntivalikoima	0	3	9	12
Lukujärjestys	0	2	10	12
Opintomatkat	5	5	1	11
Opintojen ohjaus	0	3	8	11
Palautteen määrä	0	3	9	12
Näkyvyys tanssikoulun seinien ulkopuolella	1	9	2	12
Osallistuminen tapahtumiin	1	8	3	12
Näytösten järjestäminen	0	4	8	12

Taulukoissa 2 ja 3 esitellyt kysymykset 6 ja 7 kartoittivat ensin asioita, joita asiakkaat arvostavat Tanssiopiston toiminnassa ja siihen jatkokysymyksenä, mitä asiakkaat haluaisivat tulevaisuudessa toiminnalta. Arvostuksen kohteita olivat muun muassa opettajan ammattitaito, tuntivalikoima, lukujärjestys, opintojen ohjaus ja palautteen määrä. Opintomatkoilla, joita Tanssiopisto järjestää keskimäärin kerran lukuvuodessa, ei pidetty merkityksellisinä ja eniten neutraalisti suhtauduttiin näkyvyyteen tanssikoulun ulkopuolella ja tapahtumiin osallistumiseen. Näiden vastausten pohjalta voisi päätellä, että tanssitunneilla tapahtuva toiminta on vanhempien mielestä kaikkein tärkeintä ja muu oheistoiminta vähemmän tärkeää. Tästä ilmenee mielenkiintoinen seikka kuinka Tanssiopistolle näkyvyys ulospäin ja osallistuminen eri tilaisuuksiin ovat tärkeitä, mutta jo oppilai-

na olevien vanhemmille ei. Kuitenkin oppilaita tarvitaan esimerkiksi esiintymään, jotta näkyvyyttä saataisiin.

Tilanne luo pienen ristiriidan, jonka ratkaisemiseksi tarvitsee miettiä erilaisia keinoja, joilla miellytetään niin jo olemassa olevia asiakkaita yhtä lailla kuin houkutellaan uusia. Ristiriitä näkyy jo kyselyssä tarkasteltaessa seitsemännen kysymyksen vastauksia, joissa kuitenkin neljä vastaajaa on sitä mieltä, että Tanssiopiston tulisi osallistua enemmän lähiseudun tapahtumiin. Tätä merkityksellisemmiksi seikoiksi kuitenkin kysymyksessä nousee selkeästi neljä kohtaa. Vanhemmat toivovat enemmän tuntivaihtoehtoja, kontaktia vanhempiin, henkilökohtaista palautetta oppilaille ja oppilaanohjaustuokioita vanhempien kanssa. Nämä seikat vahvistavat jo aiemmissä kysymyksissä esille tulleita asioita henkilökohtaisesta palvelusta ja oppilaiden hyvinvoinnista. Ne taas vahvistavat tarvetta kehittää uusia toimia yhteisölliseen ja vanhempia osallistavaan toimintaan, johon tämän opinnäytetyön on osaltaan tarkoitus vastata.

Taulukko 3. Kysymyksessä 7 tiedusteltiin millaisia odotuksia asiakkailta on Tanssiopiston toiminnasta ja mitä he haluaisivat tulevaisuudessa? (n=11)

	Enemmän	Vähemmän	Pysyy ennallaan	Yhteensä
Tuntivaihtoehtoja	8	0	3	11
Lisätunteja	3	0	7	10
Näytöksiä	3	0	8	11
Opintomatkoja	0	0	9	9
Osallistumista lähiseudun tapahtumiin	4	0	6	10
Kontaktia vanhempiin	6	0	5	11
Henkilökohtaista palautetta oppilaille	5	0	6	11
Oppilaanohjaustuokioita vanhempien kanssa	5	0	5	10

Kysymys vanhempien halukkuudesta osallistua Etelä-Hämeen Tanssiopiston toimintaan ei tuottanut tutkimuksen kannalta merkittäviä vastauksia. Vastaajia kysymykseen oli ainoastaan kaksi, joista toinen oli halukas osallistumaan ja toinen puolestaan ei. Kysyttäessä jatkohalukkuutta lukuvuodelle 2013–2014 kuusi vastaajaa vastasi kyllä, yksi ei ja viisi ei osannut sanoa, joten tämäkään ei vahvistanut eikä kumonnut jo saatuja tuloksia tanssikoulun toiminnasta. Tanssiopiston kannalta on kuitenkin merkityksellistä, että

vain yksi ilmoitti lopettavansa, ei enempää. Tämä kannustaa pysymään positiivisena suunnitelmia tehtäessä ja toimintaa kehitettäessä. Positiivista on myös ehdottomasti se, että kahdestatoista vastaajasta 11 suosittelisi Etelä-Hämeen Tanssiopistoa muillekin ja vain yksi ei osannut sanoa. Kokonaisarvosanan kouluasteikolla 4-10 Tanssiopisto sai viideltä vastaajalta 9, kuudelta 8 ja yhdeltä 7, saaden keskiarvoksi arvosanan 8,33.

Viimeisenä kyselyssä oli tilaa vapaalle sanalle ja jokainen sai antaa omin sanoin niin ruusuja kuin risujakin. Vastauksista nousi esiin monta positiivista asiaa kuten, että on mukavaa kun voi harrastaa lähellä kotia ja opetusta pidettiin laadukkaana ja lapsia kunnioittavana. Osa vanhemmista toivoi, että joskus olisi aikaa jutella henkilökohtaisesti opettajan kanssa. Opettajat saivat kiitosta ja myös opetusjärjestelyt. Negatiivista palautetta tuli lähinnä teknisistä seikoista, joihin Tanssiopisto ei voi niin vaikuttaa, kuten koulujen sähkölukituista ovista, jotka rajoittavat kulkua tanssitunnille.

Webropol-kysely vastauksineen jätti tilaa jatkokyselylle, jolla voi tulevaisuudessa kartoittaa onko vastaajien mielipiteet muuttunut merkittävästi näistä. Olisi myös kiinnostavaa saada suuremman joukon vastaukset ja tehdä kysely myös Lopen toimipisteiden vanhemmille. Näin saisi mahdollisesti selville onko Lopen ja Hausjärven toimipisteiden välillä suurta eroa mielikuvien ja asiakastyytyväisyyden välillä. Kyselyyn vastaamiselle tulisi olla riittävän suuri houkute ja toteutustapa voi olla myös muunlainen kuin sähköpostitse lähetettävä lomake. Nykyään ihmiset saavat niin paljon sähköpostia, että monet eivät reagoi vieraasta osoitteesta tulevaan posttiin. Kaikki mikä vaikuttaa roskapostilta jätetään helposti huomiotta. Mahdollisesti opettajalla, pukeutumistilassa tai aulassa olevalla tabletti-tietokoneella oleva kysely voisi saada enemmän vastaajia.

5.3 Suunnitelma yhteisöllisyyden kehittämiseksi tulevaisuudessa

Etelä-Hämeen Tanssiopiston tulevaisuutta suunniteltaessa tässä opinnäytetyössä keskitytään kehittämään toimintaa yhteisöllisyyden ja osallistamisen näkökulmasta. Suunnitelma koostuu erilaisista toimista joilla kehitetään yhteishenkeä oppilaiden, vanhempien ja tanssikoulun kesken, jolloin oppilasmäärä mahdollisesti lähtee kasvuun, kun entistä useampi oppilas vanhempineen sitoutuu Tanssiopiston toimintaan.

Kehittäminen lähtee liikkeelle Tanssiopiston sisäisestä toiminnasta ja henkilökunnasta laajentuen ja ottaen huomioon muut osalliset. Kehitystoimien kautta Tanssiopiston positiivinen näkyvyys lisääntyy. Me-hengen kehittyminen parantaa sekä oppilaiden että opettajien viihtyvyyttä ja pysyvyyttä.

5.3.1 Henkilökunta ja johtaminen

Yhteisöllisyyden kehittäminen saa alkunsa henkilökunnan hyvinvoinnista ja viihtyvyydestä ja siitä kuinka heidät osallistetaan muuhunkin kuin opetukseen. Heidän tulee tietää yrityksen arvot ja uskoa itse yhteisöönsä, jotta he voivat viestiä sitä eteenpäin omille oppilailleen. Yhteisöllisyyden lisääminen vaatii johtamiselta ryhmädynamiikan tuntemista ja kykyä kehittää ja tukea yksilöiden osaamista yhteisössään. Johtajan tehtävänä on tukea työntekijöiden työn suorittamista ja työntekijöiden tehtävänä puolestaan on yhtä lailla tukea johtamista omilla toimillaan. (Raina 2012, 23.)

Johtaminen on kokonaisuudesta huolehtimista. Se kuinka johtaja hallitsee kokonaisuuden ja millaisten arvojen pohjalta hän käyttää valtaa, vaikuttaa siihen kuinka työntekijät kokevat yhteisöllisyyden. Esimies on omalla toiminnallaan esimerkkiyhteisön arvoista. Samalla kun tanssikoulun rehtori antaa opettajiensa olla oman työnsä johtajia hänen on myös varottava liiallista opettajien autonomiaa, koska se voi kääntyä yhteisöllisyyden kehittymistä vastaan. Yhteisön ja yhteisöllisyyden kehittymisen edellytyksenä on kuitenkin sen jäsenten aktiivinen vuorovaikutus yhteisten tavoitteiden toteuttamisessa. Kun opettajat saavat esimieheltään hyvän esimerkin yhteisöllisyydestä, he voivat siirtää sen omaan työhönsä oppilaiden parissa ja näin lisätä oppilaiden yhteisöllisyyttä. (Raina 2012, 23-24.) Opettajilla tulisi olla jokaisella tasapuolinen ja ajantasainen tieto tanssikoulun toiminnasta ja tapahtumista. Tapahtumia ja kehitystoimia rakennettaessa lopullisten toimenpiteiden hyväksyntä tulee rehtorilta ja yhdistyksen hallitukselta, joilla on päävastuu kaikesta toiminnasta. Kuitenkin eri toimenpiteiden suunnittelua ja toteutusta voidaan jakaa henkilökunnan kesken ja näin vahvistaa yhteisöllisyyttä.

5.3.2 Vanhempien osallistaminen

Vanhempien osallistaminen lastensa harrastukseen auttaa lapsia sitoutumaan ja harrastamaan tanssia pitkäjänteisesti. Etenkin baletin oppimisen ja siinä edistymisen kannalta

pitkäjänteisyys ja kärsivällisyys ovat ensiarvoisen tärkeitä. Vanhemmat voivat osallistua toimintaan usealla eri tasolla vapaaehtoisina, mutta heitä voi myös aktivoida antamalla heille arvokasta tietoa tanssiharrastuksesta. Jos he kokevat, etteivät tiedä tarpeeksi lajistusta voidakseen osallistua, he jäävät helposti ulkopuoliseksi.

Yksi tärkeä keino on alkaa järjestämään vanhempain iltoja oppilaiden huoltajille. Vanhempain illan voi järjestää täysin erikseen tai sitten esimerkiksi sen voi liittää avoimien ovien yhteyteen. Vanhempain illan tarkoituksena on antaa vanhemmille infoa taiteen perusopetuksesta ja opetustoiminnasta, lasten edistymisestä sekä toiminnasta ja harjoittelusta tanssitunneilla. Näin vanhemmille muodostuisi todenmukainen ja tietopohjainen mielikuva toiminnasta, joka yhdistyy heidän lastensa kertomaan. Näin he voivat rakentaa vahvemman käsityksen tanssituntien sisällöstä ja tavoitteista. Samalla heillä on mahdollisuus esittää lisäkysymyksiä ja syventää tietämystään. Tiedon lisääntyminen auttaa heitä tukemaan lastaan harrastuksessaan.

Vanhempain iltojen lisäksi oppilaiden vanhemmille tulee tarjota mahdollisuus osallistua yhdistyksen toimintaan, pyrkimään sen hallitukseen tai vapaaehtoistyöhön yhdistyksen tapahtumiin. Lisäksi vanhempien kanssa keskustellessa voi helposti löytyä uusia ideoita heidän ammattiensa, vahvuuksiensa tai kontaktiensa hyödyntämiseen täysin uudella ja ennalta arvaamattomalla tavalla. Vanhempia ei tule kuitenkaan painostaa osallistumaan, vaan on otettava huomioon jokaisen oma halu ja kiinnostuksen aste. Keskustelu henkilökunnan ja vanhempien välillä arjessa, tunti-iltojen välissä osallistaa myös vanhempia ja saa heidät kokemaan itsensä ja lapsensa tärkeäksi ja huomioon otetuksi. Ystävällinen tervehdyskin opettajalta voi riittää pitämään hyvän yhteishengen yllä ja vastaavasti huono vastaanotto voi saada toisen vanhemman harkitsemaan lapselleen uutta harrastusta.

5.3.3 Toimiva viestintä

Toimiva viestintä auttaa ja tukee opinnäytetyön tavoitteiden täyttymistä ja viestintä toimii yhtenä osana yhteisöllisyyden kehittämistä. Tästä syystä siihen kannattaa kiinnittää huomiota ja panostaa erityisesti. Viestinnässä on huomioitava eri kohderyhmät. Sisäisenä kohderyhmänä on Kulttuuriyhdistys Kuukernuppi ry:n hallitus ja Etelä-

Hämeen Tanssiopiston henkilökunta: rehtori, opettajat, toimistohenkilö ja säestäjä. Ulkoisena kohderyhmänä puolestaan ovat oppilaat perheineen. Edellisestä lisäksi laajennettu ulkoinen kohderyhmä sisältää oppilaiden ja heidän perheiden lisäksi sukulaiset ja ystävät, koulut, kirjastot, paikallisen median, yhteistyökumppanit ja esimerkiksi apuraha-rahastojen päättäjät. Tanssiopistosta välittyvää mielikuvaa pyritään viestinnän avulla kehittämään siten, että siihen yhdistyy entistä paremmin seuraavat asiat: asiantunteva, laadukas, vuorovaikutteinen, kommunikoiva, osallistumaan houkutteleva, yhteisöllinen, luova, iloinen, positiivinen.

Opettajakunnan asiantuntijuus ja tietovaranto ovat erityisen tärkeää ja kasvavaa pääomaa. Viestinnän tehtävänä on osaltaan tehostaa tämän pääoman kasvua opettajien ja sidosryhmien välisessä vuorovaikutuksessa. Toiminnallinen kulttuuri, tapahtumien järjestäminen ja arjen käytännöt tulee muokata tukemaan laajaa osallistumista ja sosiaalisen pääoman kehittymistä.

Viestinnän tarkoituksena on myös tukea fyysistä toimintaa kaikissa toimipaikoissa, joten osa viestinnästä on oltava käytännön tason ohjeistusta ja vinkkien jakoa. Tavoitteena on, että eri viestintätavat ja kohderyhmät muodostavat jatkumon. Henkilökunnan välinen viestintä on läpinäkyvää ulospäin ja laajemmalle ryhmälle suunnattu viestintä pyrkii mahdollistamaan toimintaan osallistumisen. Viestinnän määrä ja laatu vaihtelee kohderyhmän mukaan.

Viestintää tulee kehittää monitasoiseksi siten, että niin oppilaat, heidän vanhemmat kuin kuntien päättäjätkin kokisivat yhdistyksen hyväksi kumppanikseen ja olisivat kiinnostuneita seuraamaan sen viestintää ja toimintaa. Tähän yhtenä keinona toimii yhteisöllinen verkkoviestintä. Tavoitteena viestinnässä on että se on yhteisön saavutettavissa ja tiedonsaanti Tanssiopiston toiminnasta on vaivatonta kaikille osapuolille.

5.3.4 Oppiminen ja oppituntien aikainen toiminta

Yhteisöllisyyteen kytkeytyy vahvasti myös yhteisöllinen oppiminen. Oppituntien ja opetussuunnitelman tulisi sisältää yhteisöllisyyttä edistäviä toimia. Oleellisia seikkoja kasvattajille ja tanssinopettajille onkin asettaa itselle omaan työhön sellaisia kysymyksiä,

joissa pohditaan kuinka ystävyyssuhteita tuetaan ryhmissä, millaisiksi koko ryhmän tai pienryhmien toimintatilanteet rakennetaan, miten lasten keskinäistä vuorovaikutusta ohjataan ja kuinka lasten me-hengen syntymistä voisi kehittää ja edistää. Yhteisöllisyyden rakentaminen on taito, jonka oppiminen vaatii harjoittelua. Opettaja voi ohjata ja tukea lapsiryhmien yhteisöllisyyden kehittymistä. Lapsena opitut yhdessä toimimisen taidot ovat hyödyksi lapsen kasvaessa ja hänen liittyessä uusiin yhteisöihin. (Koivula 2013, 43.)

Opetuksen kehittämässä on otettava huomioon oikeudenmukaisuus ryhmän sisällä ja eri ryhmien välillä. Positiivinen sitoutuminen ryhmään ja sen jäsenten keskinäisen välittämisen ja huolenpidon tavoittelu on opettajalle haastavaa, mutta siihen tulisi ohjata oppilaita. Oppilaita tulisi kannustaa ymmärtämään, että erilaisuus ryhmän sisällä ei ole uhka vaan mahdollisuus. Lasten välinen tasa-arvoinen asema ja keskinäinen kunnioitus toimivat yhteisöllisyyden kehittämisen edistäjinä. Yhteisesti tanssikoulun ja sen opettajien ja oppilaiden välillä sovitut pelisäännöt auttavat pääsemään näihin tavoitteisiin. Näin syntyvä luottamus opettajan ja oppilaiden, vanhempien ja opettajien, oppilaiden kesken sekä esimiehen ja opettajien välillä alkaa kantaa yhteisöä ja tekee siitä vahvemman. Opettajan yhtenä tehtävänä on ohjata tätä ryhmädynamiikan kehitystä, mutta vastuuta kokonaisuudesta kantaa silti kaikki yhteisön jäsenet, myös oppilaat. Nykyinen vallalla oleva oppimiskäsitys korostaa oppijan aktiivista roolia oman tietorakenteen luoja ja järjestäjänä. Perinteinen opettaja-oppilas asetelma ja mallioppiminen eivät päde enää tanssitunneillakaan vaan vastuuta jaetaan. Jotta uusia menetelmiä pystyisi kehittämään toimiviksi, vaatii se usean vuoden yhteistyötä saman ryhmän kanssa. Vuosien aikana yhteisön luottamus ja sen jäsenten keskinäinen ystävyys on hitsautunut yhteen. Tämä taas mahdollistaa uusien pedagogisten menetelmien kokeilun ja käytön turvallisessa ympäristössä. (Koivula 2013, 32, Raina 2012, 28, 51-52.)

Yhteisöllisyys vaatii siis kaikkien osallistumista ja mahdollisuutta vaikuttaa ryhmän toimintaan. Vaikka opettaja onkin ryhmässä johtaja, voi lasten iän mukaan johtajuutta myös jakaa oppilaille ja antaa heille vastuullisia tehtäviä oppituntien sisällä, jotka edistävät kaikkien oppimista. Myös laajemmin koko oppilaitoksen toimintaan heitä voi osallistaa esimerkiksi tapahtumia suunniteltaessa. Oppilaille voi antaa tehtäväksi ideoida ohjelmaa tai tehdä itse koreografioita tapahtumassa esitettäväksi. Oppilaiden voi antaa

myös vaikuttaa opetussuunnitelmaan antamalla heille mahdollisuuden kertoa toiveistaan, mitä he haluaisivat oppia tai kokea tanssiharrastuksensa parissa seuraavan lukukauden- tai vuoden aikana. Myös esimerkiksi opintomatkan kohdetta mietittäessä kuunneltaisiinkin oppilaiden toiveita sen sijaan, että opettajat tai rehtori päättävät kohteen. Nämä kaikki keinot, joilla yhteisöllisyyttä rakennetaan ja on rakennettu, eivät kuitenkaan riitä jos siitä ei tule pysyvää ilmiötä. Me-ilmaisuksen käyttö koko yhteisössä siten, että sitä tottuvat luontevasti käyttämään niin opettajat, oppilaat kuin vanhemmatkin, on keskeinen keino ylläpitää saavutettua yhteisöllisyyttä.

Suunnitelma yhteisön kehittämiseksi sisältää edellä käytyjen toimien lisäksi myös erillisiä normaaliopetuksen ulkopuolisia tapahtumia, joilla oppilasmäärää ja näkyvyyttä pyritään lisäämään yhteisöllisyyden ja osallistamisen keinoin. Tapahtumien merkitys korostuu ihmisten kokemuksia rikastavana prosessina, joka puolestaan tukee tavoitetta lisätä taidetanssin harrastajamääriä maaseudulla.

5.3.5 Case Demotunnit

Lukuvuoden alussa järjestettävät Demotunnit järjestetään yhteistyössä päiväkotien, esi- koulujen ja alakoulujen kanssa. Myös yläkouluihin voi osin soveltaa tätä toimintamallia. Tuntien tarkoituksena on viedä lapsille positiivinen maistiainen tanssitunneista, jotta he mahdollisesti innostuisivat aloittamaan uuden harrastuksen. Tunnit koostuvat ikäryhmästä riippuen sekä lastentanssin, baletin että nykytanssin harjoituksista, jolloin lapset saavat samalla lyhyessä ajassa mahdollisemman laajan kuvan tarjonnastamme. Tällä tavalla kouluikäisten on helpompi tehdä myös valinta siitä haluaisivatko he aloittaa baletti- vai nykytanssiharrastuksen. Tunnit on koottu sitä silmällä pitäen, että myös pojat viihtyvät ja saavat mielikuvan siitä, että tanssi on myös pojille sopivaa ja hauskaa.

Demotunneilla on kolme tärkeää päämäärää: saada Tanssiopistolle mainosta ja lisää harrastajia, osallistaa seudun kouluja; oppilaita ja opettajia Tanssiopiston toimintaan ja lisäksi esittää lapsille, että tanssi on mukava ja monipuolinen harrastus. Vaikka kaikki eivät tietenkään halua tulla tanssitunneille niin monet lapset eivät ehkä ole aiemmin saaneet positiivista tanssikokemusta ja näiden tuntien tarkoituksena on tarjota sellainen heille.

Demotunnin pituus on ikäryhmästä riippuen 30-45 minuuttia. Päiväkoti- ja esikouluikäisille riittää 30 minuuttia, mutta kouluikäisille on hyvä olla varattuna yksi oppitunti eli 45 minuuttia. Tästä menee kuitenkin noin 5-10 minuuttia alusta siihen kun lapset saapuvat välitunnilta sisälle ja vaihtavat liikuntavaatteet päälle.

Demotuntien toteutus aloitetaan olemalla yhteydessä päiväkotien johtajiin ja koulujen rehtoreihin. Paikkakunnista riippuen esikoululaiset kuuluvat jommankumman vaikutuspiiriin. Puhelimitse sovitaan ajankohdat jolloin on mahdollista tulla pitämään tunteja. Toimivaksi tavaksi osoittautui kouluissa, että yhden päivän aikana oppilaiden lukujärjestyksestä muutetaan siten, että luokka-aste kerrallaan tulee yhden oppituntinsa aikana tanssimaan. Toki tämä riippuu myös ryhmien koosta. Kaksi opettajaa pystyy hallitsemaan noin 30 oppilasta yhdellä oppitunnilla niin, että tanssiminen on vielä mielekästä ja turvallista ja kaikki pääsevät tekemään. Jos opettaja on yksin, silloin noin 20 lasta on maksimi. Jos lapsia on niin paljon, on suositeltavaa, että heidän oma opettajansa on mukana. Muutenkin suosituksena olisi, että oma opettaja olisi mukana salissa joko katsomassa tai tekemässä lasten kanssa. Näin opettaja voi itse mahdollisesti soveltaa harjoituksia jatkossa omilla oppitunneillaan ja syntyy jatkuvuutta.

Opettajien päivä koostuu siis neljästä-kuudesta 45 minuutin oppitunnista alakoulussa. Päiväkoti ja esikouluryhmät kannattaa sopia eri päivälle. Toimivaksi konseptiksi osoittautui, että kouluikäisille on kaksi opettajaa, nykytanssin ja baletin opettaja, jotka jakavat tunnin ja tekevät yhteisen tuntisuunnitelman (liite 6). Tunti aloitetaan keräämällä oppilaat isoon piiriin salin keskelle. Piirissä tervehditään ja esittäydytään ja kerrotaan tunnin tarkoituksesta. Nykytanssinopettaja aloittaa lämmittävällä harjoituksella, joka vaikeutuu asteittain. Tämän jälkeen tehdään lyhyt tanssisarja, jota myös pystyy ryhmän edellytysten mukaan vaikeuttamaan. Tanssisarjan jälkeen tehdään vielä lattian poikki liikkuvia harjoituksia. Baletinopettaja on tässä vaiheessa avustavassa roolissa, tekee mukana ja pitää huolta järjestyksen säilymisestä tunnilla.

Noin puolessa välissä tuntia vaihdetaan vetovastuuta ja baletinopettaja jatkaa harjoituksilla, joissa tulee esiin kehon ryhdikäs asento ja nilkkojen ojentaminen, jotka korostuvat baletin opiskelussa. Harjoitukset ovat kuitenkin liikkuvia ja lastentanssin omaisia, jotta

kaikki pystyvät tekemään ja kokevat tanssimisen mielekkääksi. Nykytanssinopettaja on nyt avustavassa roolissa.

Lopuksi oppilaat kerätään taas piiriin ja tehdään rentouttava tai venyttävä harjoitus vielä paikallaan, jotta lapset rauhoittuvat ja tunnin voi lopettaa hyvillä mielin. Tässä on hyvä tilaisuus vielä jakaa esitteitä Tanssiopiston toiminnasta kohdistettuna juuri sille ikäryhmälle, joka on ollut tanssimassa ja paikkakunnalle, jossa ollaan.

5.3.6 Case Lastentanssikonsertti

Yhteistyökumppani: Riihimäen musiikkiopisto

Teema: esimerkiksi maatila tai metsä

Paikka: tulee neuvotella sen mukaan, mitä soittimia ja kuinka paljon tilaa tarvitaan. Vaatii sekä musiikkiopiston että Tanssiopiston hyväksynnän. Paikkana voi toimia niin koulun sali kuin työväentalokin tai varta vasten esityskäyttöön tarkoitettu tila näyttämöineen.

Aika: kevätlukukauden alkupuoli, ennen talvi- tai pääsiäislomaa

Pääajatus: Musiikkiopiston oppilaat soittavat ja laulavat sekä säestävät Tanssiopiston oppilaiden tanssiesityksiä. Tanssiesityksien musiikki voi osittain tulla myös levyiltä. Lähtökohtaisesti käytettäisiin kuitenkin mahdollisimman paljon elävää säestystä. Esiintyjät ovat pääosin alle kouluikäisiä ja alakoululaisia. Esiintyjien joukossa voisi olla myös muutama vanhempi oppilas, jotta pienemmät saisivat nähdä mihin pitkäjänteinen harjoittelu voi johtaa.

Konserttia suunniteltaessa on tärkeää, että läsnä on sekä tanssin että musiikin edustaja paikalla, jolloin tilanne on tasapuolinen, molemminpuolinen asiantuntemus tulee esiin ja sekä tanssi- että musiikkitekniset asiat tulee huomioitua. Myös oppilaita voi osallistaa suunnitteluvaiheessa antamalla heidän ideoida teemaan sopivien tanssien aiheita. Oppi-

laiden voi myös antaa itse rakentaa koreografioita tai kannustaa improvisaatioon harjoitusvaiheessa niin liikkeessa kuin soittaessa.

Ensimmäisenä kuitenkin suunnitelmia aloitettaessa on päätettävä teema, joka sitoo yhteen kaikki konsertissa esitettävät kappaleet. Näin pysyy yhtenäisyys läpi koko konsertin. Teemana esimerkiksi maatila tai metsä toimii hyvin, koska näihin liittyviä kappaleita eläimistä, luonnosta ynnä muusta löytyy paljon ja niitä pystyy käyttämään mielikuvitukSELLISESTI ja monipuolisesti. Kun teema on päätetty, tulee päättää ainakin alustavasti mitä kappaleita tullaan käyttämään. Listaa voi muuttaa jonkin verran matkan varrella, mutta musiikin ja tanssiopettajien on kuitenkin oltava yhteydessä siitä, kuinka valitut kappaleet soveltuvat tanssittavaksi ja soitettavaksi. Lasten ollessa kyseessä on otettava huomioon heidän taitotasonsa ja valittava esitettävä musiikki sen mukaisesti. Mukana on myös oltava opettaja tai pitkälle edistynyt nuori oppilas, joka voi tarvittaessa säestää apuna pianolla.

Konsertti on hyvä ajoittaa alkuvuoteen, mahdollisesti ennen talvilomaa tai pääsiäistä, jolloin siihen on hyvin aikaa valmistautua alkulukukaudesta ja se tuo pienille oppilaille harjoittelumotivaatiota keskelle talvea kevään ja sen mukana tulevien näytösten ollessa vielä kaukana. Konsertti voi olla joko kertaluonteinen, jolloin paras ajankohta on lauantai- tai päivä tai sitten kahdesti järjestettävä, jolloin ajankohtana on arki-ilta ja lauantai- tai päivä. Molemmassa vaihtoehdoissa on etunsa, joita tulee punnita suhteutettuna siihen, missä konsertti järjestetään. Kertaluonteisena konsertti on halvin järjestämiskustannuksiltaan ja kevyempi lapsille ja heidän vanhemmilleen. Kuitenkin lapsen esiintyjyyden ja taidekasvatuksen näkökulmasta kaksi esitystä on parempi, koska se tuo enemmän esiintymiskokemusta ja kasvattaa esiintymisvarmuutta. Silloin lapset saavat myös toisen mahdollisuuden, jos ensimmäinen kerta on epäonnistunut jännityksen tai jonkin muun vuoksi. Kaksi esitystä antaa mahdollisuuden nauttia kokemuksesta kun se ei ole vain yksi ohikiitävä hetki. Konsertti toimii lapsille erityisen opettavaisena kokemuksena, koska siinä yhdistyy elävä musiikki ja tanssi sekä yhdessä tekeminen ja kokeminen.

Konsertin järjestelyjä varten tulee varata aikaa ja tilaa budjetista mainonnalle, jotta tieto konsertista leviäisi kauemmas kuin esiintyvien lasten vanhemmille. Tavoitteena on saada yleisöön lapsia, jotka ovat potentiaalisia uusia tanssi- tai musiikkioppilaita. Oman

ikäisten esiintyjien näkeminen toimii kannustimena siihen, että yleisössä olevat saavat kokemuksen siitä, että hekin voivat saavuttaa saman osallistumalla toimintaan. Mainonta kannattaa suunnata päiväkodeille ja alakouluille sekä neuvoloihin, kirjastoihin ja näkyville paikoille ruokakauppoihin. Myös lehtimainonta kannattaa suunnitella hyvin. Näillä keinoilla sekä lapset että vanhemmat saavat tiedon tapahtumasta.

Esiintymisjärjestys, puvustus, juonto, mahdollinen väliaika tarjoiluineen, lipunmyynti ja käsiohjelmat tulee suunnitella huolella, jotta yleisvaikutelma tapahtumasta on mahdollisimman edullinen ja positiivinen. Lehdistölle tiedottamisessa kannattaa olla aktiivinen ja tapahtuman dokumentointi valo- ja videokuvauksineen on suureksi hyödyksi tapahtuman lopuksi kun tapahtunutta reflektoidaan ja käydään läpi onnistuneet ja epäonnistuneet kohdat sekä mietitään tapahtuman tulevaisuutta. Tapahtumasta oppiminen tehostuu kun eri osapuolten toimiin keskitytään ja keskustellaan aktiivisesti tapahtuneesta, vaikka tapahtuman jälkeen olisikin tunne, että kaikki on jo tehty.

5.3.7 Case Tanssikahvila

Yhteistyökumppanina esimerkiksi Tilausravintola Timjami, Loppi

Teema: Pikkujoulu, joulumyyjäiset, ystävänpäivä, kirpputori

Tanssikahvilasuunnitelman teko on aloitettu jo syksyllä 2012 yhteistyössä Lopella sijaitsevan tilausravintola Timjamin kanssa. Suunnitelmaa voi kuitenkin soveltaa tanssikahvilan järjestämiseen myös muualla.

Tanssikahvilan johtavana ideana ja tapahtuman ytimenä on tarjota Tanssiopiston oppilaille esiintymismahdollisuus ja ihmisille helposti lähestyttävä tapa nähdä tanssia ilman, että tarvitsee varta vasten lähteä katsomaan tanssiesitystä.

Toteutuakseen tanssikahvila tarvitsee kahvilan tai ravintolan yhteistyökumppaniksi ja tilaisuus on hyvä järjestää silloin kun kahvila tai ravintola on joka tapauksessa avoinna. Tarkoituksena on, että kummallekaan taholle, ei ravintolalle eikä tanssikoululle tule tapahtumasta rasietta tai suuria kuluja. Tilan tulee olla sellainen, että muun asiakaskun-

nan lisäksi sisä- tai ulkotiloihin järjestämisaikankohdasta riippuen mahtuu myös tanssiin. Tilasta ja tilaisuuden luonteesta riippuen esiintyjiksi valitaan sitten joko pienempiä tai jo vanhempia opiskelijoita tai sekä että. Tanssikahvilan järjestämistä helpottaa jokin teema tai juhlapäivä, johon se on luonteva yhdistää. Esimerkiksi pikkujoulut, joulumyyjäiset tai ystävänpäivä voivat toimia tällaisena teemana.

Esimerkiksi pikkujoulu-aikaan tanssikahvila on suhteellisen helppo järjestää. Ravintolalla tai kahvilalla on normaalina aukioloaikanaan maksavia asiakkaita ja Tanssiopisto tuo tilaisuuteen esiintyjä. Esiintyjät valitaan tilaisuuden luonteen mukaan. Jos tilaisuus on päivällä, siellä voi olla myös lapsia esiintymässä, jos taas illemmalla, esiintyjät voivat olla pääasiassa vanhempia oppilaita. Sama pätee ystävänpäivään, jolloin tilaisuuteen voi liittää vielä erilaisia ystävänpäivän tarjouksia.

Tanssikahvilaan ei ole pääsymaksua. Paikalla olevat asiakkaat saavat kahvin ja pullan tai mahdollisesti ruoan hinnalla myös tanssiesityksen. Tapahtuman tarkoituksena ei ole ensisijaisesti varainkeruu.

Joulumyyjäiset ja kirpputori ovat pääajatukseltaan hyvin samanlainen tapahtuma, mutta siinä tilaisuus on pidempikestoinen esimerkiksi sunnuntaipäivä, jolloin kahvilan tai ravintolan ja paikallisten liikkeiden, käsityöläisten ja oppilaiden vanhempien kanssa järjestetään yhteistyössä markkinatapahtuma, jonka aikana tiettyinä kellonaikoina Etelä-Hämeen Tanssiopiston oppilaat esiintyvät. Tällöin kuka tahansa myyjäisillä kävijä voi täysin maksutta nauttia myös tanssista. Tämä on suuritöisempi tapahtuma ennakkojärjestelyiltään eikä takaa samalla lailla kahvilalle tai ravintolalle tuloja kuin tanssikahvila. Siitä huolimatta tämä tapa on erinomainen tilaisuus hyödyntää yhteisön voimaa ja osallistaa sekä vanhempia lastensa harrastustoimintaan että paikallisia toimijoita Tanssiopiston toimintaan.

Tanssiopistolle kuluna tällaisesta tapahtumasta on opettajan palkka siitä, että hän on oppilaidensa kanssa läsnä tapahtumassa. Ravintolalle tai kahvilalle kuluja tulee henkilötöissä ja tarjoiluissa, joten sen huomioon ottaen tanssikahvilatoiminta on hyvin kannattava vaihtoehto kahvilalle tai ravintolalle saada näkyvyyttä uusien asiakkaiden kautta, koska se ei juuri aiheuta normaalista poikkeavia ylimääräisiä kuluja. Sen sijaan heidän

asiakkaansa saavat lisäarvoa valinnalleen tulla asiakkaaksi juuri tähän nimenomaiseen kahvilaan tai ravintolaan. Tapahtuman ennakkomarkkinointikulut kuten lehtimainokset ja muun tiedotuksen kahvila ja tanssikoulu jakavat. Lisäksi Tanssiopisto markkinoi tanssikahtilaa maksutta omien oppilaidensa kautta tiedottamalla. Myös paikallislehtiin ollaan yhteydessä muutamaa viikkoa ennen tapahtumaa, jolloin sovitaan ennakkoon julkaistavasta ja tapahtumasta kirjoitettavasta jutusta.

Tapahtuman onnistuttua, sitä voi alkaa kehittää esimerkiksi jokavuotiseksi tapahtumaksi, jolloin ihmiset oppisivat siihen, että aina ystävänpäivän aikaan on ”se mukava tapahtuma siellä”. Onnistuminen ja myös mutkat matkan varrelta tulee dokumentoida jatkoa varten, jotta tapahtuma pystyy kehittymään vuosittaiseksi. Tapahtumaan on hyvä valtuuttaa joku ottamaan valokuvia ja tekemään loppuyhteenveto tapahtumasta heti tapahtuman päätyttyä, jotta tärkeitä yksityiskohtia ei pääse unohtumaan. Lopullinen päätös tapahtumalle saadaan kun kiitetään kaikkia tapahtumaan osallistuneita ja aletaan suunnitella seuraavaa tapahtumaa.

5.3.8 Case Koko perheen tanssihetki – tanssi tutuksi kaikille

Aika: Kansainvälinen tanssin päivä 29.4. tai sen lähellä oleva viikonloppu

Paikka: esimerkiksi Oitin työväentalo

Pääajatus: Koko perheen tanssihetken tarkoituksena on tuoda tanssi lähelle ja poistaa tanssitunteja verhoavia myyttejä vaikeudesta, baletin maailman raakuudesta tai siitä, että tanssi on vaikeasti lähestyttävää tai vain pienten tyttöjen harrastus. Tarkoituksena on järjestää matalan kynnyksen tapahtuma, joka herättää ihmisissä tanssin kipinän ja on mukavaa ajanvietettä koko perheelle. Näiden asioiden vaikutus taas johtaa mahdollisesti uusien oppilaiden saantiin ja jopa uusien ryhmien perustamiseen Etelä-Hämeen tanssiopistolla.

Kansainvälistä tanssinpäivää juhlistaan ympäri maailmaa joka vuosi 29.4. ja sen yhteydessä järjestetään Koko perheen tanssihetki –tapahtuma Oitin työväentalolla viikonlopputapahtumana, vaikka päivämäärä ei viikonlopulle osuisikaan. Tämä tulee huomi-

oida tilaa varattaessa, että sen saa oikeaan aikaan käyttöön. Koska Etelä-Hämeen Tanssiopisto tarjoaa tanssitunteja lapsille, nuorille ja aikuisille, Koko perheen tanssihetki – tapahtumassa on tarjolla tanssitunteja kaiken ikäisille. Uutena tanssituntina myös vanhempi-lapsi – tanssia.

Koko perheen tanssihetki -tapahtuma koostuu tanssitunneista ja niiden rinnalle järjestystä oheistoiminnasta. Tanssitunnit ovat joko kokonaan maksuttomia tai pienellä maksulla esimerkiksi 5€ aikuiset ja 3€ lapset /yksi oppitunti tai pakettihinta 2 aikuista ja 2 lasta 10€. Hinnat ovat tässä viitteellisiä eivätkä perustu todellisiin laskelmiin. Tanssitunnit alkavat tapahtuman alkaessa aamulla klo 9.30 pienten lasten tunneilla á 20 min ja vanhempi-lapsi tunneilla á 30 min.

Taulukko 4. Koko perheen tanssihetki –tapahtuman tanssituntien aikataulu

9.30-10.30	3x20min Lastentanssi 4-6v
10.30-11	Vanhempi-lapsi 0-2v
11-11.30	Vanhempi-lapsi 2-4v
11.30-12	KOKO PERHEEN TANSSIHETKI
12-13.30	2x45min 7-12v baletti 7-12v nykytanssi
13.30-14.30	1x60min yläaste-lukioikäiset "nykyllinen baletti"
14.30-15.30	1x60min aikuiset baletti
15.30-16.30	1x60min aikuiset nykytanssi/kehonhuolto

Pienimpien lasten tanssituntien jälkeen on varsinaisen koko perheen tanssihetken vuoro. Tämä 30 minuuttinen on täysin maksuton, ihan kaiken ikäisille vauvasta vaariin tarkoitettu, ohjattuun improvisaatioon perustuva, lämminhenkinen hetki yhdessä liikkuen. Improvisaatio perustuu ensin hengitykseen ja sanoihin; adjektiiveihin kuten pehmeä, viipyilevä, nouseva, laskeva ja substantiiveihin kuten aallot, tuuli, merilevä, tähdenlento ja niin edelleen. Nämä sanat herättelevät mielikuvia ja auttavat rentoutumaan ja lähemmään liikkeelle yksin tai yhdessä toisen osallistujan kanssa. Tästä liikeimprovisaatio kehittyy jokaisen omien runojen ja tarinoiden tahdissa. Runoja ja tarinoita on saanut kir-

joittaa ylös paperille ennen tanssihetken alkua ja improvisaation ohjaaja lukee niitä ääneen. Jokainen osallistuja liikkuu omien edellytystensä mukaisesti ja on täysin hyväksytyä myös vain olla ja seurata toisten liikettä. Tässä hetkessä korostuu yhdessä tekemisen ja tanssimisen ilo, jonka kaikki saavat jakaa perheenjäsenen, ystävän tai ihan vieraan henkilön kanssa.

Koko perheen tanssihetken jälkeen päivä jatkuu pienten päiväuniaikaan, kun on isompien, 7-vuotiaista ylöspäin olevien lasten vuoro. Heidän tunnit ovat á 45 min. Iltapäivällä on vielä nuorille ja aikuisille nykytanssia, balettia ja kehonhuoltoa yhdistävät tunnit á 60 min. Kaikilla tunneilla on avoimet ovet, eli vaikka ei haluaisi osallistua tanssimiseen tai on väärän ikäinen, tuntia saa seurata salin laidalta.

Oheistoimintaa ja tapahtuman ydintä tukemassa on muun muassa tulevien kevätnäytöslippujen myynti, esiintymisasujen näyttely, kahvi- ja mehummyynti pullineen ja kekseineen, seuraavalle lukuvuodelle ilmoittautumisen mahdollisuus ja tiedonsaanti Tanssiopiston toiminnasta. Koska tapahtuma on keväällä, voi sään salliessa oheistoimintaa viedä myös ulos ja järjestää esimerkiksi pihapelejä lapsille. Siinä tapauksessa parkkialuetta tulee rajata, jotta ei synny vaaratilanteita. Oheistoimintaa suunniteltaessa kannattaa hyödyntää oppilaiden omia ideoita, jolloin tanssituntien ympärille kehittyy monipuolinen, lapset huomioiva tapahtuma, joka jo suunnitteluvaiheessa osallistaa omaa yhteisöä.

Tapahtuman järjestämiseksi paikalle tarvitsee vähintään kaksi opettajaa, jotka jakavat opetustunnit keskenään. Lisäksi tarvitsee henkilöitä, jotka huolehtivat tarjoiluista, tapahtumapäivän tanssituntien ja näytöslippujen myynnistä, ilmoittautumisista ja infosta. Tiedotustehtävissä on hyvä olla tanssiopiston oma työntekijä, joka on hyvin perillä asioista, mutta tarjoilujen ja tapahtuman tanssituntien rahastajina voi toimia oppilaiden vanhempia tai muita vapaaehtoisia. On hyvä myös päättää henkilö, jolla ei ole muuta vastuualuetta ottamaan valokuvia ja tekemään loppuyhteenveto tapahtumasta heti tapahtuman päätyttyä, jotta tärkeitä yksityiskohtia ei pääse unohtumaan. Näin saadaan samalla aktivoitua ihmisiä yhteisölliseen toimintaan yhteisen, omaa kylää elävöittävän toiminnan hyväksi.

Tapahtumaa aletaan markkinoida Etelä-Hämeen Tanssiopiston verkkosivuilla, Facebookissa, oppilaiden kautta ja muun muassa kauppoihin, kirjastoon ja kunnantalolle viedyllä mainoksilla maaliskuun lopussa – huhtikuun alussa, jolloin on noin kuukausi aikaa tapahtumaan. Markkinointimateriaali on tehty tätä ennen valmiiksi ja kaikki osalliset, niin työntekijät kuin vapaaehtoiset on värvätty ja tiedotettu, jotta he tietävät osuutensa ja osaavat tarvittaessa vastata tapahtumaan liittyviin kysymyksiin. Paikallislehtiin otetaan yhteys muutamaa viikkoa ennen tapahtumaa ja sovitaan sekä ennakkojutun että tapahtumasta tehdyn jutun kirjoittamisesta ja julkaisusta.

Koko perheen tanssihetki -tapahtuman päätyttyä, toivottavasti onnistuminen ja myös mutkat matkan varrelta tulee dokumentoida jatkoa varten, jotta tapahtuma pystyy kehittymään. Tarkoituksena on kuitenkin, että tapahtuman järjestetään vuosittain. Lopullinen päätös tapahtumalle saadaan kun kiitetään kaikkia tapahtumaan osallistuneita ja aletaan suunnitella seuraavaa tapahtumaa.

6 Pohdinta

Opinnäytetyöprosessin aikana ennako-oletus yhteisöllisyyden merkityksestä tanssikoulutoiminnan kehittämässä vahvistui. Ajatus siitä, että osallistamalla oppilaiden vanhempia ja sitouttamalla työntekijöitä yhteisöllisin keinoin parantaa yhteishenkeä ja tuo lisää sitoutuneita oppilaita sai vahvistuksen taustamateriaalin analysoinnin kautta. Lisäksi löytyi elementtejä, jotka kannustavat osallistamaan myös oppilaita ja luomaan hyvää yhteishenkeä positiivisen kokonaisuuden saavuttamiseksi. Näihin asioihin panostamalla on mahdollista saada myös näkyviä tuloksia pidemmällä aikavälillä.

Vielä on liian aikaista sanoa mikä tulee olemaan paras mittari sitoutuneisuuden ja yhteisöllisyyden lisääntymisen arviointiin, mutta oppilasmäärän seuraaminen ja siinä erityisesti vanhojen ja uusien oppilaiden määrän suhde on tärkeä ja huomioitava seikka. Mitä useampi vanha oppilas jatkaa harrastuksen parissa, silloin on mielestäni onnistuttu yhteisöllisyyden kehittämisessä ja sitouttamisessa. Uusien oppilaiden määrä ja heidän jääminen harrastuksen pariin taas kertoo siitä, kuinka hyvin positiivista viestiä taidetanssista ja taidekasvatuksesta on saatu vietyä eteenpäin. Yhtenä mittarina ja suunnannäyttäjänä kannattaa myös käyttää uutta kyselyä esimerkiksi vuoden päästä kun suunnitelman mukaisia toimia on jo ehditty toteuttaa, jolloin saisi kuulla vanhempien mielipiteitä kehitystoimista.

Yksittäisiä kokeilijoita on joka lukuvuosi, mutta se kuinka heidät saa jatkamaan on pitkälti sen ansioita kuinka he kokevat yhteisön johon ovat tulleet kokeilemaan tanssia. Hyvä yhteishenki ei saa kääntyä sisäänpäin, vaan sen on viestittävä ulospäin, että kaikki ovat tervetulleita. Yhteisöllisyys ja kaikkien rehtorista ja opettajista oppilaiden kautta vanhempiin osallistaminen toimintaan on valjastettava käyttökelpoiseksi voimavaraksi. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena ollut suunnitelmallinen kehitystyö, tuo toivottavasti työkaluja ja apuja Tanssiopistolle toiminnan kasvua ja vakiinnuttamista varten.

Työtä tehdessä ja etenkin jo tehtyjä asioita reflektoidessa mietin, kuinka paljon ja hyviä asioita on jo tehty, mutta onko kaikki varmasti ollut suunnitelmallista tai järjestelmällistä. Näyttää siltä, että tietty johdonmukainen suunnitelmallisuus on puuttunut osasta toimista ja siitä voi ottaa opiksi sekä kehittyä. Voimavarojen kohdentaminen tietynlai-

siin toimiin ja järjestelmällinen lähestyminen pitkän aikavälin yhtenäisiä suunnitelmia tehden voisi tuoda parempia tuloksia kuin lyhyellä jänteellä tehdyt toisistaan erilliset toimet.

Positiivinen näkyvyys vahvistaa yhteisöllisyyttä ja päinvastoin. Sekä ylhäältä alaspäin, että alhaalta ylöspäin toimivat asiat vaikuttavat ja näin luovat tarpeen myös oppilaiden osallistamisen lisäämiselle. Esittelen suunnitelmassani mahdollisuuden tälle, mutta onko realistista ajatella, että oppilaita ja heidän voimavarojaan ja ideoitaan voi käyttää opetus-suunnitelman kehittämässä, näyttösten ideoinnissa tai mahdollisesti tapahtumien ohjelman kehittäjinä? Kuinka paljon oppilaitos sanelee toimintaansa johdosta käsin vai voisiko toimintaa alkaa kehittämään myös oppilaita ja yhteisöä kuunnellen? Uskon, että oppilailta voi saada yllättävänkin paljon kehityskelpoisia ja jalostettavissa olevia ideoita. Toki opettajakunnalla ja rehtorilla on vastuu siitä, mitä toteutetaan ja missä laajuudessa. Kun yhteisö toimii, on hyvässä hengessä vuorovaikutuksessa ja tyytyväinen, se viestii ulospäin positiivista viestiä, joka vaikuttaa lisääntyvään kiinnostukseen tanssikoulua kohtaan ja tuo mahdollisesti lisää oppilaita.

Opinnäytetyö prosessina oli raskas vähäisen ulkopuolisen tuen vuoksi, mutta samalla hyvin mieltä avaava ja ajatuksia herättävä. Oma toiminta opettajana on muuttunut jo nyt ja suhtautuminen oppilaisiin ja heidän vanhempiin on erilainen aiempaan nähden. Halu olla läsnä ja vaikuttaa omien oppilaiden ystävystymiseen ja ryhmäytymiseen ovat kasvaneet ja samalla tehneet sen, että olen kehittänyt uudenlaisia harjoituksia oppitunneille ja muuttanut myös jonkin verran omaa ilmaisua oppilaiden suuntaan. Kuitenkin on ollut ristiriitaista huomata, että samaan aikaan kun on halua parantaa oppilaiden yhteisöllisyyttä ja osallistaa vanhempia, olen kokenut myös halua itse etäännyttää itseni yhteisöistä. Kaiken tämän yhteisöllisyyden, ryhmäilmiöiden ja me-hengen luomisen kehittämisen keskellä olen havainnut, että on myös ihanaa olla välillä vain minä ja yksin kotona täysin ilman millaiseen yhteisöön kuulumisen tunnetta.

Tunnistin monesti prosessin aikana kulkevani päätelmissäni tuttua polkua ja ennako-odotusten mukaisesti kohti määränpäättä, jonka oletin olevan oikea. Kuitenkin uuden kirjan avaaminen ja ajatusten suuntaaminen tietoisesti uusille urille auttoi kyseenalais-tamaan ennako-odotuksia ja miettimään onko asiat kuitenkin niin yksioikoisia kun

ajattelin. Vaikka odotukset ja oletukset osoittautuivatkin lopulta oikean suuntaisiksi, oli hyödyllistä pysähtyä välillä miettimään ja kyseenalaistamaan omaa työtä.

Kyseenalaistin myös monesti suunnitelmat, joita kehitin. Ovatko ne realistisia ja mahdollisia toteuttaa? Miten ne vaikuttavat Etelä-Hämeen Tanssiopistoon ja sen toimintaan vai onko niillä lainkaan vaikutusta? Suunnitelmakokonaisuus koostuu eri osista, sekä laajemmista että yksityiskohtaisemmista toimista, joista karsiutui jo ideoiden pyörittelyvaiheessa osa pois ja jäljelle jääneet jalostuivat nykyiseen muotoonsa. Itse uskon suunnitelmien toteuttamiskelpoisuuteen. Olen tehnyt perustavan työn suunnitelmille, joiden pohjalta voi suoraan tai soveltaen toteuttaa esimerkiksi Koko perheen tanssihetki – tapahtuman tai kehittää yhdistyksen viestintää. Halutessaan suunnitelmasta voi karsia tai siihen voi lisätä omia ajatuksia tai lisäarvoa tuovia elementtejä, mutta perusta on olemassa tässä työssä. Se miten paljon toimilla on merkitystä jää nähtäväksi. Uskon niiden toimivuuteen, mutta kuten jo spekuloin aiemmin, määräävän mittarin löytäminen ja kehityksen mittaaminen on haastavaa. Ennen kunkin suunnitelman osan toteutusta onkin paneuduttava vielä tarkemmin haluttuun päämäärään kunkin osa-alueen kohdalla. Kun päämäärä on selvillä, on helpompi löytää mittari, jolla mitata toimien teho.

Koen, että tässä työssä kehitetyt toimet, joilla edistää yhteisöllisyyttä Etelä-Hämeen Tanssiopistolla, ovat myös yleistettävissä muiden tanssikoulujen tai täysin muiden lajien yhteisöjen toimintaan. Mikä tahansa esimerkiksi urheiluseura voi ottaa tästä osia ja soveltaa omaan toimintaansa. Miksei jopa isompien tapahtumaorganisaatioiden toimintaan. Johtamisen keinot, vanhempien osallistamisen uudet keinot perinteisten lisäksi, viestinnän kehittäminen yhteisöllisyyttä lisääväksi ja lisäksi harrastajien, niin lasten kuin aikuistenkin osallistaminen toimintaan jo harjoituksissa ja esimerkiksi näytösten tai urheilutapahtumien / -kilpailujen suunnittelussa ovat askeleita parempaan me-henkeen ja yhdessä tekemiseen. Lisäksi tapahtumat, työssä esitellyt caset ovat myös sovellettavissa muuhunkin kuin tanssikouluympäristöön. Demotunteja voi pitää lähes lajista kuin lajista ja Tanssikahvilan, Lastentanssikonsertin ja Koko perheen tanssihetki –tapahtuman elementtejä ja pääajatusta voi lainata ja soveltaa sekä poimia niistä omalle lajille ja omalle yhteisölle sopivia yhteisöllisyyden ja tapahtumajärjestämisen osioita. Uskallus ajatella hieman totuttua pidemmälle auttaa löytämään uusia yhteisöllisyyden keinoja.

Tanssiopiston ja yleisesti tanssikoulujen tai pienillä paikkakunnilla toimivien yhdistysten toimintaan liittyy paljon haasteita, jotka on ylitettävä toiminnan jatkumiseksi. Kaikkia haasteita ei pidä kuitenkaan pelätä vaan voi olla hyödyllistä kääntää pienen paikkakunnan haasteet voimavaraksi ja hyödyntää paikkakunnan voimaa ja historiaa. Vaikka ihmiset asuvat väljemmin kuin kaupungissa, he eivät ole toisilleen vieraita. Moni tuntee toisensa ja yhteisöstä löytyy useiden eri ammattien ja toimialojen harjoittajia, joita yritys tai yhdistys voi hyödyntää. Hyvät välit oppilaiden vanhempiin ja aikuisoppilaisiin voivat tuoda yllättäviä hyötyjä yhteisöön. Joskus voi olla tarvetta ompelijalle, poliisille tai vaikka suurतालoukokille.

Yhteisöllisyys on nyky-yhteiskunnassa pinnalla oleva asia, joka tulee esiin useissa eri yhteyksissä erityisesti puhuttaessa liikunnasta ja hyvinvoinnista. Vaikka se on trendi, sitä ei pidä pitää itsestäänselvytenä ja kaikille sopivana asiana, vaan jokaiselle yhteisölle pitää löytää omat sopivat keinot ja tavat toteuttaa yhteisöllisyyttä. Täytyy myös osata arvioida omalle yhteisölle hyödylliset tavat, sillä yhteisöllisyyttä ja yhteisöön osallistumista ei voi pakottaa. Samanlaisia asioita tämän tapaustutkimuksen kanssa tulee esiin myös täysin muissa yhteyksissä kuin puhuttaessa tanssikouluista tai liikkumisesta ylipäänsä. Esimerkiksi Helsingin Sanomien pääkirjoituksessa 6.9.2013 Hannu Katajamäki käsitteli Suomen kuntaliitoksia ja samassa yhteydessä korosti pieniltä paikkakunnilta ja maaseudulta löytyvää yhteisöllisyyttä, joka tuo esiin uusia menestyksen mahdollisuuksia. Menestys voi syntyä monenlaisissa ympäristöissä paikkojen moninaisuuden kiihdyttämänä. Katajamäen (2013) mielestä on annettava tilaa myönteisille sattumille. Kun jossain, mahdollisesti hyvinkin pienillä paikkakunnilla, juuri oikeat ihmiset ja asiat kohtaavat, syntyy uusia oivalluksia, uusia työpaikkoja ja uusia menestystarinoita. Näin voi tapahtua myös Etelä-Hämeen Tanssiopistolla tai urheiluseurassa tai muussa yhteisössä, joka luottaa omiin vahvuuksiin omaan huolella rakennettuun yhteisöllisyyteen.

Työn aikana heräsi monta uutta ajatusta siitä, mitä kaikkea uutta Etelä-Hämeen Tanssiopistolla voisi alkaa kehittämään. Muun muassa yhteisöllisyys, (työ-)hyvinvointi ja taide ovat kuitenkin hyvin liitoksissa toisiinsa, niin nämä herättivät kysymyksen siitä, voisiko tätäkin ulottuvuutta hyödyntää? Kannattaisiko Etelä-Hämeen Tanssiopiston kehittää yrityksille suunnattuja palvelupaketteja työhyvinvointia lisäävistä tanssitunneista tai taidevierailuista? Myös erilaiset vanhempia liikkumaan aktivoivat vanhempi-lapsi

tunnit ja miehille suunnatut tanssitunnit olisivat mahdollisesti hedelmällistä maaperää uusille aluevaltauksille. Aikuiset naiset ovat jo löytäneet tiensä balettitunneille, niin miksei miehiäkin voisi saada liikkeelle. Tämä voisi saada heidät tukemaan puolestaan lastensa tanssiharrastusta erilaisella innolla, kun heillä olisi itsellä tieto, millaista tanssiminen on.

Nämä ovat kuitenkin jo uusien tutkimusten arvoisia elementtejä, jotka tulivat esiin tämän prosessin aikana. Osa haasteista ja varsinkin yhteisöllisyyden ja osallistamisen kautta toiminnan muutoksen hakeminen ei ole edes hetkessä ratkaistavissa. Ne vaativat aikaa ja pitkäjännitteisyyttä etenkin Tanssiopistolta, mutta myös opettajilta, oppilailta ja heidän vanhemmiltaan. Tärkein asia tämän hetkessä työssä on, että Etelä-Hämeen Tanssiopisto saa tästä mahdollisimman hyvän avun kehittää etenkin Hausjärven toimipisteiden toimintaa yhteisöllisten ja yhteisöä aktivoivien keinojen kautta.

Lähteet

Anttila, E. 2009. Tanssii tätien kanssa – luova liikunta ja tanssi varhaiskasvatuksessa. Teoksessa Ruokonen, I., Rusanen, S. & Välimäki, A-L. (toim.). Taidekasvatus Varhaiskasvatuksessa. Iloa, ihmettelyä ja tekemistä, s.16-21. Yliopistopaino Oy. Helsinki.

Etelä-Hämeen Tanssiopisto. Opetuslajit. Luettavissa: <http://tanssiopisto.fi/>. Luettu: 8.7.2013.

Etelä-Hämeen Tanssiopisto. Opetussuunnitelma. Luettavissa: <http://tanssiopisto.fi/tiedostot/opetussuunnitelma.pdf>. Luettu: 3.8.2013.

Hausjärven kunta. Järjestöt 2013. Luettavissa: (<http://www.hausjarvi.fi/Hausjarvi/Sivut/Liikunta/Jarjestot/>). Luettu: 6.2.2013.

Iiskola-Kesonen, H. 2004. Mitä, miksi, kuinka? Käsikirja tapahtumajärjestäjälle. Suomen Liikunta ja Urheilu ry. Suomen Graafiset Palvelut Ltd 2004.

Katajamäki, H. 2013. Suomen vahvuus on pienissä paikkakunnissa. Helsingin Sanomat. Pääkirjoitus. 6.9.2013. Luettavissa: <http://www.hs.fi/paakirjoitukset/Suomen+vahvuus+on+pieniss%C3%A4+paikkakunnissa/a1378357658490>. Luettu 6.9.2013.

Koivula, M. 2010. Lasten yhteisöllisyys ja yhteisöllinen oppiminen päiväkodissa. Jyväskylä University Printing House. Jyväskylä.

Koivula, M. 2013. Yhteisöllisyyden rakentuminen päiväkodin arjessa. Teoksessa Marjanen, P., Marttila, M. & Varsa, M. (toim.). Pienten piirissä, Yhteisöllisyyden merkitys lasten hyvinvoinnille. s.19-45. PS-kustannus. Juva.

Kulttuuriyhdistys Kuukernuppi Ry. Toimintakertomus 2011.

Kumpulainen, R. 2004. Hyvinvointia yhteisöllisyydestä. Luettavissa:
http://www.aikakaus.fi/al_koulussa/artikkelipankki/yhteisollisyys.htm. Luettu:
27.7.2013.

Laine, M., Bamberg, J. & Jokinen, P 2007. Tapaustutkimuksen käytäntö ja teoria. Teok-
sessa Laine, M., Bamberg, J. & Jokinen, P. (toim.). Tapaustutkimuksen taito, s.9-38.
Yliopistopaino. Helsinki.

Lopen kunta. Lopen opisto 2013. Luettavissa:
http://www.loppi.fi/Loppi/Palvelut/Kuntapalvelut/kansalaisopisto/Sivut/Kurssit/Teatteri_kirjoittaminen/. Luettu: 6.2.2013.
<http://www.loppi.fi/Loppi/Palvelut/Kuntapalvelut/kansalaisopisto/Sivut/Kurssit/Musiikki/>. Luettu: 6.2.2013.

Lopen kunta. Vapaa-aikapalvelut 2013. Luettavissa:
<http://www.loppi.fi/Loppi/Palvelut/Kuntapalvelut/Vapaa-aikapalvelut/Kulttuuri/>.
Luettu: 6.2.2013.
<http://www.loppi.fi/Loppi/Palvelut/Kuntapalvelut/Vapaa-aikapalvelut/Liikunta/urheiluseurat/>. Luettu: 6.2.2013.

Metsämuuronen, J. 2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Gummerus kirjapaino Oy.
Jyväskylä.

Numminen, P. 2005. Avaa ovi lapsen maailmaan, Kysellään, liikutaan ja ihmetellään
yhdessä. Pilot-Kustannus Oy. Tampere.

Raina, L. 2012. Uusi yhteisöllisyys, Kasvatusyhteisön rakentamisen ammattitaito. Ara-
tor Oy. Tampere.

Raina, L. & Haapaniemi, R. 2007. Yhteisöllinen pedagogia ”...ettei tarvitse tehdä yksin.”. Arator Oy. Tallinna.

Repo, R. 1989. Tanssien tulevaisuuteen. Valtion painatuskeskus. Helsinki.

Savolainen, S. Toimistotyöntekijä. Etelä-Hämeen Tanssiopisto. 31.10.2012. Sähköposti.

Sayer, S. 2012. Below the surface of sense of community within schools: An exploration of young people's sense of community, Personality, and achievement motivation in relation to Educational outcomes and well-being. Thesis in partial fulfillment of the requirements for degree of Doctor of Educational Psychology. University of Southampton. Luettavissa: <http://www.dart-europe.eu/full.php?id=714192>. Luettu: 1.9.2013.

Sederholm, H. 2007. Taidekasvatus – samassa rytmissä elämän kanssa. Teoksessa Bardy, M., Haapalainen, R., Isotalo, M. & Korhonen, P. (toim.). Taide keskellä elämää, s. 143-149. Otavan kirjapaino Oy. Keuruu.

Tervo, T. 2010. Yhteisöllinen taidekasvatus järjestöllisen sivistystyön ytimessä. Opintokeskus Kansalaisfoorumi. Luettavissa: http://ftpmirror.your.org/pub/wikimedia/images/wikiversity/fi/2/29/Yhteis%C3%B6llinen_taidekasvatus_j%C3%A4rjest%C3%B6llisen_sivistysty%C3%B6n_ytimess%C3%A421.4.pdf. Luettu: 3.6.2013.

THL. Mitä yhteisöllisyys on? Luettavissa: http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/tyon/periaatteet/yhteisollisyys. Luettu: 20.10.2013.

THL. Taidelähtöiset menetelmät. Luettavissa: http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/tyon/metodit/taidelahtoiset_metodit. Luettu: 20.10.2013.

Von Brandenburg, C. 2007. Taide ja työhyvinvoinnin edistäminen – tehokkuusajattelua vai elämänlaadun parantamista. Teoksessa Bardy, M., Haapalainen, R., Isotalo, M. & Korhonen, P. (toim.). Taide keskellä elämää, s. 179-187. Otavan kirjapaino Oy. Keuruu.

KESKIVIKKONA 12.12.2012 ■ VIIKKOUUTISET

MIA LAGSTRÖM

Etelä-Hämeen tanssiopiston tanssiryhmät järjestävät perjantaina tanssiesityksen Oitin työväentalolla. Alle kouluikäisten ryhmät esittävät muun muassa veikeän revontulitanssin.

Tärkeintä on kiva opettaja ja kaverit

■ **VIKKOUUTISET** | Tanssi taitaa olla melkoisen mukavaa puuhaa. Ainakin Etelä-Hämeen tanssiopiston alle kouluikäisten lasten ryhmässä tuntuu olevan nauru herkässä, kun lapset harjoittelevat värikkäiden huivien kanssa revontulitanssia tulevaa pikkujouluesitystä varten.

– Oma baletinopettajani sanoi aikoinaan, että tärkeintä tanssintunneilla on kiva opettaja ja kivat kaverit ja vasta sitten tanssi. Uskon tähän viisauteen, tanssinopettaja **Katarina Karlsson** hymyilee.

Tosin ei tanssi taida jäädä hauskuudessaan kovin kauaksi kivasta opettajasta ja kavereista. Ryttylän koulun liikuntasalin lattialla kun on menossa melkoinen myrsky ja pikkuiset merilevät keinuvat hurjaa tahtia.

– Juttelempa paljon, miten eri asiat liikkuvat ja teemme liikeharjoituksia erilaisten esimerkkien avulla. Tärkeintä on kuitenkin yhdessä oleminen. Tanssin teknisten taitojen oppiminen tulee myöhemmin.

Mukaan voi tulla kolmivuotiaana

Etelä-Hämeen tanssiopisto järjestää tanssiopintoja lapsille Hausjärven Ryttylässä ja Oitissa sekä Lopen kirkonkylällä, Läyliäisissä ja Launosissa. Mukaan hauskan harrastuksen pariin voi tulla kolmivuotiaana.

Ihan pienten lasten tunneilla tanssi on leiknomaista ja tunteilla tehdään sitä, mitä lasten kuuluu tehdä: juostaan, hypellään ja opetellaan leikin varjolla erilaisia liikesarjoja.

– Tanssi kehittää kehon hallintaa ja perusmotorisia taitoja. Musiikki vahvistaa oppimista, sillä selkeä rytmi helpottaa liikesarjojen opettelua.

Valmistaviin ryhmiin lapset siirtyvät 6–7-vuotiaana ja ryhmissä opetellaan jo enemmän

tanssin perustekniikoita erilaisen mielikuva- ja tanssiharjoitusten avulla. Kahdeksanvuotiaana lapset siirtyvät perusopetukseen ja valitsevat suuntautumsvaihtoehdokseen joko baletin tai nykytanssin. Toki halutessaan voi tulla mukaan molempiin ryhmiin.

Nykytanssissa leikitellään mielikuvilla

Baletti on varmasti tuttua monelle, mutta mitä mahdollista opetella lasten nykytanssitunneilla?

– Klassisella baletilla on pitkät perinteet ja se perustuu traditionaalisiin liikkeisiin ja liikesarjoihin. Samaa liikemateriaalia opetellaan myös nykytanssitunneilla, mutta tanssin muoto on paljon vapaampi.

Nykytanssissa haetaankin luovuutta ja liikemateriaalia myös improvisaation kautta, liikutaan oman kehon mahdollisuuksien mukaisesti ja leikitellään liike-

laaduilla sekä mielikuvilla.

Lasten tanssiharrastukseen voi käydä tutustumassa perjantaina Oitin työväentalolla, jossa Etelä-Hämeen tanssiopiston lapsiryhmät järjestävät Tanssia pikkujoulu-tunnelmissa -joulunäytöksen. Mukana esiintymässä ovat kaikki Hausjärven tanssiryhmät ja esi-tyksessä nähdään niin balettia kuin nykytanssiakin.

– Mukana on muun muassa lumihiihtoleikkejä ja vaahtokarkkeja sekä tietenkin pienten revontulitanssi, Karlsson kertoo.

Mia Lagström

Tanssia pikkujoulu-tunnelmissa Oitin työväentalolla (Kuusitie 21, Oitti) perjantaina 14.12. klo 18. Syyskauden päätös ja avoimet ovat myös Läyliäisten koulun liikuntasalissa (Koulutie 3) torstaina 13.12. klo 17.30 ja Launosten koulun liikuntasalissa (Kartanon-tie 8) lauantaina 15.12. klo 12.

Liite 2. Lumikki ennakkomarkkinointimateriaali

Kiitokset

Suomen Kulttuurirahaston Hämeen Rahastolle sävellystyön ja koreografian tukemisesta
Hämeen Taidetoimikunnalle sävellystyön tukemisesta

Lumikki

Lauantai 18.5. klo 15 ja 18 Tiistai 21.5. klo 10 ja 19
Sunnuntai 19.5. klo 15 ja 18 Torstai 23.5. klo 10 ja 19

Näytöksen kesto noin 1 h 20 min, väliaika

Liput: Lapset (alle 16v) 8 €
 Aikuiset 15 €

Ryhmät ti 21.5. ja to 23.5. klo 10 näytöksissä:
 Lapset 5 €
 Aikuiset 10 €

Lippuvaraukset ja tiedustelut:
Etelä-Hämeen Tanssiopisto
050 522 8955 tai toimisto@tanssiopisto.fi

Etelä-Hämeen Tanssiopisto
ESITTÄÄ KEVÄÄLLÄ 2013

Grimmin veljesten mukaan
Maiju Milad – Pekka Pitkääkoski

Lumikki

Riihimäen Teatterissa

Lauantai 18.5. klo 15 ja 18 Tiistai 21.5. klo 10 ja 19
Sunnuntai 19.5. klo 15 ja 18 Torstai 23.5. klo 10 ja 19

Lumikki

KOREOGRAFIA	Maiju Milad
SÄVELLYS	Pekka Pitkääkoski
KÄSIKIRJOITUS	Maiju Milad, Pekka Pitkääkoski
PUVUSTUS	Päivi Uusitalo
VALOMESTARI	Sami Rauhala, Riihimäen Teatteri
ÄÄNIMESTARI	Kari Paukola, Riihimäen Teatteri
AVUSTAVAT KOREOGRAFIT	Katarina Karlsson, Mari Koponen (hääkohtauksen tansseja)
HARJOITUTTAJAT	Emmi Ihalainen, Katarina Karlsson, Mari Koponen, Maiju Milad
JÄRJESTÄJÄ	Sisko Savolainen
VALOKUVAT	Markku Hirvenoja
TUOTTAJA	Maiju Milad/Etelä-Hämeen Tanssiopisto
ESIINTYJÄT	TANSSIJAT Etelä-Hämeen Tanssiopiston opiskelijat, solisteina Sonja Aaltonen, Anu Laiho, Linnea Suomala, Sofia Wilenius ja vierailijana Topi Kohonen
SOITTAJAT	Anette Grevberg, Esa Korja, Heidi-Anniina Nikkilä ja Pekka Pitkääkoski

Hyvän ja pahan taistelu

Grimmin veljesten muistiin kirjoittamassa sadussa käsitellään perinteistä teemaa hyvän ja pahan taistelusta, jossa paha saa palkkansa. Päähenkilöinä ovat viaton ja kaikille hyvästä tahtova Lumikki, ja hänen äitipuolensa, joka elää kateuden maailmassa ja pelkää sitä, että joku olisi enemmän tai parempi kuin hän.

Pelko saa päähenkilöt käyttäytymään eri tavoin. Kateellinen äitipuoli ryhtyy toimiin tuhottakseen kilpailijansa. Lumikki, jäädessään yksin hyljätyn metsään, lähtee juoksemaan, kuin etsien paikkaa johon paeta. Hän löytääkin sellaisen ja pelottavien kokemusten jälkeen hän edelleen kohtaa uudet ystävänsä aina luottaen.

Lumikin viaton usko hyvään kaiken uuden kohtaamisessa näyttääkin olevan ikään kuin hänen varjeluksensa. Elämä kannattelee häntä ja johdattaa vaikeuksista huolimatta onneen.

Maiju Milad, koreografi

Grimmin veljekset

Lumikki-sadun muistiin kirjoittivat Grimmin veljekset Jacob Ludwig Carl (1785 - 1863) ja Wilhelm Carl (1786 - 1859). He olivat saksalaisia kielitieteilijöitä ja muinaisrunouden tutkijoita ja keräsivät talteen vanhoja kansansatuja. Jacob oli myös aikansa merkittävimpiä oikeustieteilijöitä. Ensimmäinen satukokoelma julkaistiin jo vuonna 1812.

Sadusta syntyy sävellysteos

Pekka Pitkääkosken säveltämä teos luo tunnelman omalta osaltaan tanssisadun juonelle.

Teos on sävelletty pienelle kamariorkesterille, jossa kuullaan mm. piano, sello, kontrabasso, viulu, alttoviulu, harppu ja puhalltimia. Esintävän kvartetin soittajat ovat musiikin ammattilaisia, jotka toimivat musiikin alalla erilaisissa kokoonpanoissa soittajina ja myös musiikin opetuksen tehtävissä.

Musiikilla on oma tärkeä roolinsa myös sadun päähenkilöiden luonteen ja heidän maailmankuvansa kuvaamisessa. Erilaiset tunteet, kuten ilo, suru tai pelko saavat aikaan erilaista liikettä ja tanssia, samoin nuo tunnetilat tuntuvat ja kuulostavat erilaisilta musiikissa. Teoksessa jokaisen soittimen oma sointiväri, musiikilliset teemat ja rytmitykset tuovat esiin jotain uutta kertomuksesta ja voivat herättää katsojissa erilaisia mielikuvia. Näin sama musiikki voi myös tuntua eri kuulijoista erilaiselta johtuen kuulijan omasta maailmankuvasta. Täten jokainen esitys onkin ainutlaatuinen, jokaisen katsojan ja kuulijan oma kokemus.

Lumikki

Tapahtumat

Lumikki äitipuoli on ylpeä kuningatar. Hän haluaa olla kaunein maailmassa ja tarvitsee sen todistamiseen taikaoppejaan.

Linnan puutarhassa

Lumikki tanssii kotilinnansa puutarhassa eläinystävien kanssa. Kuningatar keskyytään moisen leikin ja ilonpidon. Lumikin tanssissa myöhemmin joutsenen kanssa kuningatar katselee häntä ja hänen kauneuttaan ja tuntee kateuden kasvavan sisällään. Hän ei voi olla kutsumatta taikaoppejaan avuksi. Taikaoppeihin odottamattomasta vastauksesta kuningatar joutuu raivon valtaan, hän haluaa tuhota Lumikin. Hän kutsuu apuun metsästäjän, jolle antaa tehtäväksi surmata Lumikin.

Yksin metsässä

Lumikki lähtee metsästäjän kanssa metsään. Matkan aikana metsästäjä hetytyy ja päättää säästää Lumikin hengen ja jättää tämän yksin metsään. Lumikki lähtee juoksuun paetakseen entisestä kodistaan mahdollisimman kauaksi. Hän päätyy kääpiöiden mökille metsän keskelle.

Lumikki löytää uuden kodin

Lumikki ihastuu pienen mökkiin ja käy uupuneena nukkumaan. Hänen nukkuessaan mökin asukkaat, seitsemän pientä kääpiötä, kuitenkin saapuvat paikalle. Myöhemmin yöllä Lumikki herää painajaiseen.

Kuningatar valmistaa myrkyä

Kateellinen kuningatar kuulee peilliltään, että Lumikki on yhä elossa ja asuu kääpiöiden mökissä. Tästä äitipuoli raivostuu ja valmistaa myrkyllisen omenan, johon Lumikki kuoli varmasti. Hän lähtee kääpiöiden mökille ja ojentaa myrkyllisen omenan Lumikille. Haukuttuaan omenaa Lumikki valpuu kuolleena maahan.

Välitauko

Prinssi saapuu metsään

Kääpiöt ja koko metsä surevat Lumikin kuolemaa. Eräänä päivänä Lumikin ystävä, joutsen, johdattaa metsässä kulkeeneen prinssin Lumikin luokse. Prinssi rakastuu Lumikkiin ja hänen nostaessaan Lumikkia myrkyllisen omenan pala putoaa pois Lumikin kurkusta ja Lumikki virkooa henkiin! Prinssi kertoo yllättyneelle Lumikille rakkaudestaan ja että haluaa ottaa hänet puolisokseen. Lumikki vastaa myöntävästi prinssin kosintaan.

Häiden vietto

Lumikin ja prinssin häitä juhliimaan saapuvat heidän ystävänsä niin metsästä kuin prinssin hovistakin. Myös Lumikin äitipuolelle on lähetetty kutsu, ja hänkin saapuu juhliin. Ystävien illoissa Lumikin onnesta paha saa palkkansa.

Tanssisalista näyttämölle, tekniikasta ilmaisuun

Baletin tekniikka syntyi Aurinkokuninkaan hovissa

Klassinen baletti on vanhin eurooppalaisen tanssin näyttämömuoto, jonka esittäminen edellyttää tietyn tanssitekniikan hallitsemista. Se on syntynyt Aurinkokuninkas Ludvig XIV:n ajan Ranskassa. 1600- ja 1700-luvuilla baletti kehittyi hovitanssista ammattimaiseksi taidetanssiksi ja sen tanssitekninen liikeistö ja terminologia vakiintuivat 1800-luvulla, jolloin baletti alkoi saada nykypäivänä tunnistettavan muotonsa. Nykyajan baletti perustuikin tuona aikana muotonsa saaneeseen tanssitekniikkaan, joka on edelleen alan tanssijoiden pohjakoulutuksen perusta.

Baletin harjoitusmenetelmät perustuvat huomattavien tanssipedagogien kehittämisiin metodeihin, mm. Vaganova (Venäjä), Bournonville (Tanska) ja Cecchetti (Italia). Suomessa on käytössä pääasiassa Agripina Vaganovan (1897-1951) kehittämä metodi, johon nykyään otetaan lisäksi vaikutteita länsimaaisista harjoittelutavoista. Baletin koulutus kehittyi jatkuvasti urheilutieteen ja anatomian ja fysiologian osaamisen vaikutuksesta, samoin kuin pedagogisen koulutuksen kehittyessä.

Baletin harrastaminen ja ammatiksi tanssiminen vaativat pitkäjänteisyyttä, lukemattomia harjoitustunteja ja toistoa, mutta sen tuoma ilo, lajin kauneus, tapakulttuuri, sosiaalisuus, monipuolisuus, vaikeiden liikkeiden oppiminen ja ennen kaikkea tanssiminen palkitsevat niin pienet kuin isotkin tanssijat sekä tuntitilanteesta että näyttämöllä.

Lähteet: Repo 1989, Makkonen 1996

"Haasteellisuus ja uuden oppiminen on parasta tanssissa!"

Johan pienenä haaveilin ballerian urasta ja kun olin ekalla luokalla, äiti kertoi, että Lopelle on nyt tullut tanssikoulu. Siitä lähtien on elämä kulkenut tanssin siivittäjänä.

Käyn tällä hetkellä neljällä tunnilla viikossa: kaksi balettia, yksi nyky- ja yksi jazztunti. Tanssi vie paljon aikaa viikosta ja sen yhdistäminen koulun kanssa on ollut haasteellista, varsinkin nyt, kun olen aloittanut lukio-opinnot.

Etsin edelleen tapoja tasapainottaa koulu, harrastus ja muu vapaa-aika, mutta pärjään ihan hyvin ja kaikelle on oma aikansa.

Tanssi tuo mukanaan paljon haasteita, mutta antaa myös paljon takaisin. Baletissa joutuu keskittymään, kropan hallinta ja venyvyys on tärkeitä. Baletti on tuonut mukanaan kärsivällisyyttä ja halua päästä eteenpäin ja oppia uutta.

Nykytanssissa oppii käyttämään kroppaa vähän rennommin kuin baletissa. Jazz on nyt uusin lajini ja se tuo mukanaan omat haasteensa ja liikkeensä. Haasteellisuus ja uuden oppiminen on yksi parhaista puolista tanssissa.

Tanssi on minulle osa arkea, en taida enää osata itseäni, rentoutua ja pitää hauskaa. Tanssin paljon myös kotona; joskus kertailen jotain koreografioita, ja välillä vain liikun musiikin mukana. Kun musiikin rytmi tarttuu kroppaan, on sen mukana ihana liikkua.

Syventävien opintojen myötä tuli lisää tanssintunteja ja uusia haasteita. Syventävien opintojen aloittaminen toi myös uutta intoa. Ilmaisutaidon oppiminen oli itselleni hieno saavutus; tanssiin tuli uutta särmää ja liikkeet näyttävät erilaisilta eri tavoin ilmaistuina.

Samalla tavalla kuin alakoulusta vaihto yläkouluun, syventävät opinnot sisältävät vähän vanhaa, paljon uutta ja taso nousee tasaiseen tahtiin. Samalla oppii, ettei koskaan tule valmistava tanssijaa, aina oppii uutta, ja tällä tiellä pääsee aina eteenpäin!

Anu Laiho
tanssin syventävät opinnot,
10. opintovuosi

Makupaloja Lumikin tarinasta pääkirjastossa

Hausjärvi
Anu Yliräki

Maanantaina vietettiin kansainvälistä tanssin päivää ja sen kunniaksi Oitin tanssiryhmät esittivät Hausjärven pääkirjastossa makupaloja Etelä-Hämeen Tanssiopiston Lumikki-tanssisadusta. Sitä esitettiin toukokuun puolenvälin jälkeen Riihimäen Teatterissa yhteensä kahdeksan kertaa.

Tyttärensä **Lydia Hautalan** tanssia seuraamaan tullut **Eeva-Stiina Hautala** uskoo jännittävänsä enemmän kuin tyttärensä.

– Luotan Lydyiä, hän on tunnollinen tyttö ja on treenannut kotonakin, Hautala sanoo.

Lydyia sai Tanssiopiston mainoksen eskarissa ollessaan ja pyysi äitiään heti ilmoittamaan hänet mukaan. Päätetty lukukausi on ollut 8-vuotiaan tytön kolmas tanssiopinnot.

– Rauhallinen ja herkkä Lydyia ei ole pelaajatyppi, kaunis musiikki ja kauniit liikkeet vetoavat häneen, Hautala arvelee.

Lumikin tarina tanssin keinoin päättyy tähän häihin. Lydyia ja muut Oitin tytöt tanssivat kylän lapsina Lumikin häissä.

– Tanssissa saa keskittyä johonkin. Joskus olen siinä hyvä, Lydyia perustelee innostustaan tanssiin.

Kirjaston hyllyjen välissä odottaa esiintymisvuoroaan hiirilauma. He ovat Lumikin eläinystäviä.

– Sinä taidat olla salajuonittelija, eräs hiiristä arvelee.

– Mistä niin päättelet?

– Kun kirjoitat lappuja meistä.

Toimittajan on tätä mahdoton kiistää. Hiiret alkavat kuittaa toimittajaa hännillään ja kertoo mahdottomia juttuja pikkuveljistä ja -siskoista. On paettava.

Pelastajaksi ilmaantuu

Nämä vilkkaat ja pitkähäntäiset hiiret ovat Lumikin eläinystäviä Etelä-Hämeen Tanssiopiston Lumikki-tanssisadussa. Kuva: Anu Yliräki

Emma-Bella-hiiren isosisko **Jade Puurula**, joka on saapunut katsomaan pikkusiskon esiintymistä kahden kaverinsa kanssa.

– Äiti sanoi, että on tosi tärkeää tulla katsomaan Emma-Bellan esitystä, Jade kertoo.

Kotona on tanssista saatu jo runsaasti esimakua, sillä Emma-Bella kertoo tunteista aina innoissaan ja myös esittelee oppimaansa.

Tanssiopiston ryhmät ovat valmistautuneet Lumikkiin vuoden alusta. Oitin ryhmien tanssinopettaja **Katarina**

Karlsson luonnehtii keväänäytöstä lukuvoiton kohokohdaksi, jossa annetaan pieni näyte vuoden aikana opitusta.

– Varsinaisessa esityksessä tullaan näkemään hienosti eri ikäisten tanssioppilaiden kirjo 5-vuotiaista aina aikuisiin saakka, Karlsson sanoo.

Näytöksessä nuoremmat tanssijat näkevät vanhempien osaamista ja saavat esimakua siitä, mihin vuosien harjoittelu parhaimmillaan johtaa.

Karlsson toivoo, että se kannustaa jo tanssivia jatkamaan ja uusia aloittamaan tanssiharastuksen. Harjoitukset ovat edenneet

aikataulussa ja viimeisissä harjoituksissa tanssit ovat menneet jo oikein hyvin. Jännitys on silti aina mukana.

– Lapsilla on tapana edistää esityksissä. Jännää nähdä, kuinka paljon musiikkia on vielä jäljellä, kun tanssi on jo saatu loppuun.

Liite 4. Webropol-kysely

Etelä-Hämeen Tanssiopisto

Tervetuloa vastaamaan kyselyymme, jossa kartoitetaan teidän mielipiteitänne ja mielikuvianne Etelä-Hämeen Tanssiopiston toiminnasta. Voitte halutessanne vastata kyselyyn yhdessä lapsenne kanssa.

Avointen kysymysten vastausten merkkimäärää ei ole rajoitettu. Vastauksenne näkyvät meille täysin anonyymeinä eikä niitä luovuteta Tanssiopiston ulkopuolelle.

Halutessanne voitte jättää yhteystietonne kyselyn lopuksi. Kaikkien yhteystietojen täyttäneiden kesken arvotaan Etelä-Hämeen Tanssiopiston T-paitoja. Yhteystietoja ei käytetä muuhun kuin arvonnassa voittaneiden tavoittamiseen.

Kyselystä saatavia tuloksia käytetään hyödyksi kun suunnittelemme tulevaa ja kehitämme toimintaamme, joten jokainen vastaus on arvokas.

Kiitos!

Taustatietoja

1. Milloin lapsenne on aloittanut tanssiharrastuksen Etelä-Hämeen Tanssiopistossa?

Välitse

2. Mikä oli syy harrastuksen aloittamiseen?

3. Mistä saitte tietoa Tanssiopiston tunneista?

Lehti-ilmoituksesta Muualla esim. kirjastossa tai kaupassa olleesta mainoksesta Tanssiopiston Internetsivuilta Tanssiopiston Facebook-sivulta Ystävän kautta Muulla tavalla, mistä

Etelä-Hämeen Tanssiopisto

Mielikuvia Tanssiopistosta

4. Mitä mieltä olet seuraavista oppilaitokseemme liittyvistä seikoista? Anna arvosana asteikolla 1-5 (1=heikko, 3=neutraali, 5=erinomainen)

	1	2	3	4	5	En osaa sanoa
Opetuksen laatu	jn	jn	jn	jn	jn	jn
Opettajien ammattitaito	jn	jn	jn	jn	jn	jn
Toimipaikat	jn	jn	jn	jn	jn	jn
Lukujärjestys	jn	jn	jn	jn	jn	jn
Opettajien tavoitettavuus	jn	jn	jn	jn	jn	jn
Toimiston tavoitettavuus	jn	jn	jn	jn	jn	jn
Informaation saanti	jn	jn	jn	jn	jn	jn
Palaute oppilaille	jn	jn	jn	jn	jn	jn
Näkyvyys paikkakunnalla	jn	jn	jn	jn	jn	jn

5. Mitä seuraavista asioista yhdistät Tanssiopistoon? (valitse vähintään 3)

☐ Laadukas	☐ Ystävällinen	☐ Epäystävällinen	☐ Helposti lähestyttävä	☐ Etäinen
☐ Ulospäin suuntautuva	☐ Sisäänpäin kääntyvä	☐ Edullinen	☐ Kallis	☐ Pitää huolta oppilaista
☐ Pitää huolta henkilökunnasta	☐ Tarjoaa hyvän harrastusmahdollisuuden pienellä paikkakunnalla	☐ Yhdentekevä	☐ Merkityksellinen	

6. Millaisia asioita arvostat toiminnassamme? (vähän merkitystä-hyvin merkityksellinen)

	Vähän merkitystä	Neutraali	Hyvin merkityksellinen
Opettajan ammattitaito	jn	jn	jn
Tuntivalikoima	jn	jn	jn
Lukujärjestys	jn	jn	jn
Opintomatkat	jn	jn	jn
Opintojen ohjaus	jn	jn	jn
Palautteen määrä	jn	jn	jn
Näkyvyys tanssikoulun seinien ulkopuolella	jn	jn	jn
Osallistuminen tapahtumiin	jn	jn	jn
Näytösten järjestäminen	jn	jn	jn

Etelä-Hämeen Tanssiopisto

Entäpä tulevaisuus..?

7. Millaisia odotuksia sinulla on Tanssiopiston toiminnasta / mitä haluaisit tulevaisuudessa?

	Enemmän	Vähemmän	Pysyy ennallaan
Tuntivaihtoehtoja	joo	joo	joo
Lisätunteja	joo	joo	joo
Näytöksiä	joo	joo	joo
Opintomatkoja	joo	joo	joo
Osallistumista lähiseudun tapahtumiin	joo	joo	joo
Kontaktia vanhempiin	joo	joo	joo
Henkilökohtaista palautetta oppilaalle	joo	joo	joo
Oppilaanohjaustuokioita vanhempien kanssa	joo	joo	joo

8. Haluaisitko itse vanhempana osallistua enemmän / vähemmän Tanssiopiston toimintaan?
Jos enemmän, niin miten?

Etelä-Hämeen Tanssiopisto

Lopuksi

9. Aiotteko jatkaa ensi lukuvuonna 2013-2014?

- Kyllä
 Ei
 En osaa sanoa

10. Jos olette lopettaneet syyslukukauden 2012 jälkeen tai ette aio ensi lukuvuonna jatkaa: syy lopettamiselle?

11. Suositteletko muille Tanssiopistoa?

- Kyllä
 Ei
 En osaa sanoa

12. Minkä kokonaisarvosanan antaisit Tanssiopistolle kouluarvosanoin 4-10? (4=heikko, 10=erinomainen)

13. Vapaa sana; ruusuja ja risuja.

Kiitos ajastanne!

14. Voit halutessasi täyttää yhteystietosi arvontaa varten. Yhteystietojen jättäneiden kesken arvotaan Etelä-Hämeen Tanssiopiston t-paitoja (värit valkoinen ja punainen).

Nimi

Matkapuhelin

Sähköposti

T-paidan väritoive

Koko

Liite 5. Webropol-kyselyn saateteksti

1. Perusasetukset

- Luo myös julkinen linkki
- Avaa kysely muokkausta varten
-
- Luo festivastauksia ja testaa raporttia
- Lista vastaajista
- Laheta kyselykutsu ja muistutuksia
- Ajastimet

2. Kyselyn seuranta (Beta)

- Seuranta

3. Lisäominaisuudet (Beta)

- Tuo Excel-tiedosto
- Kieltäytymissivut
- Kohderyhmät
- Vastaajaluettelo

Luo kyselykutsu tai muistutuksia

Valitse sähköpostipohja:
saate Näin vältät viestisi joutumisen roskapostiin

Aihe
Etelä-Hämeen Tanssiopisto pyytää teitä vastaamaan kyselyyn

Peikistetty HTML -- Lisää tagi -- Lisätietoa

Hei

Tervetuloa vastaamaan kyselyymme, jossa kartoitetaan teidän mielipiteitäne ja mielikuvianne Etelä-Hämeen Tanssiopiston toiminnasta. Voitte halutessanne vastata kyselyyn yhdessä lapsenne kanssa. Vaikka lapsenne olisi lopettanut tanssiharrastuksen, pyytäisimme teitä silti vastaamaan.

Avointen kysymysten vastausten merkikmäärää ei ole rajoitettu. Vastauksenne näkyvät meille täysin anonyymeinä eikä niitä luovuteta Tanssiopiston ulkopuolelle. Aikaa kyselyn täyttämiseen menee vain muutama minuutti.

Halutessanne voitte jättää yhteystietonne kyselyn lopuksi. Kaikkien yhteystietojen täyttäneiden kesken arvotaan Etelä-Hämeen Tanssiopiston T-paitoja. Yhteystietoja ei käytetä muuhun kuin arvonnassa voittaneiden tavoittamiseen.

Kyselystä saatavia tuloksia käytetään hyödyksi kun suunnittelemme tulevaa ja kehitämme toimintaamme, joten jokainen vastaus on arvokas.

Paljon kiitoksia ajastanne!
Etelä-Hämeen Tanssiopisto

Henkilökohtainen linkkinne kyselyyn: [#codehref]

Sähköpostipohja voidaan käyttää tässä kyselyssä, muissa kyselyissä, muistutusviesteissä ja ajastetuissa toiminnoissa!

Liitteet

Lisää liite

Esikoulu - 4-luokkalaiset

Alkupiiri: tervehtiminen, esittely ja tunnin tarkoituksesta kertominen

Lämmittävä harjoitus: esimerkiksi Brain dance, rullauksia, liikkumista ohjeiden mukaan

Lyhyt nykytanssisarja

Lattian poikki liikkuvia harjoituksia: hyppyjä, freezejä, pyörimisiä

Tekniikkaharjoitus: esimerkiksi marssi + taivutus eteen 90°, balettikävely + piqué, laukka-askel

Luova osio: esimerkiksi omaa tanssia ja tauolla ohjeiden mukaan tehty patsas

Loppupiiri: esimerkiksi Brain dance soveltaen käänteisesti, tai lyhyt rentouttava tai venyttävä harjoitus, kiittäminen ja mainosten jako